

Händelserna är förstås ett litet, litet urval av allt som hände i Härryda kommun under 2022.

Nytt säkerhetspolitiskt läge

Rysslands invasion av Ukraina aktiverade massflyktsdirektivet och Härryda kommun rustade sig för att bland annat erbjuda boenden och plats i förskolor och skolor. Den stora flyktingströmmen uteblev, men det nya säkerhetspolitiska läget har ökat kommunens beredskap för olika scenarion.

Årets superkommun heter Härryda

Härryda är den storstadskommun som utvecklats starkast och som står bäst rustad inför framtiden. Det visade granskningen som tidningen Dagens Samhälle gjort – och därför utsågs vi till Årets superkommun 2022!

Omstart för Attendo Säteriet

Härryda kommuns första äldreboende i privat regi, Attendo Säteriet, öppnade i januari. Under våren får kommunen signaler om brister i verksamheten och efter omfattande granskning och utredning avslutas avtalet. Boendet drivs istället, efter genomfört förbättringsarbete, vidare inom ramen för kommunens valfrihetssystem.

Minoritetsstyre efter valet

Efter valet styrs Härryda kommun i minoritet då inget block eller parti har egen majoritet. Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna, Kristdemokraterna, Sportpartiet och Kommunpartiet fick tillsammans 22 mandat. Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet 20 mandat samt Sverigedemokraterna 9 mandat.

Finna betyg från företagare

I Svenskt Näringslivs årliga sammanställning av hur landets företag upplever kommunernas service, kompetens och attityder till företagande, så placerade Härryda sig på plats nio av alla 290 kommuner – men etta bland Göteborgsregionens!

Fler bostäder = fler invånare

496 nya bostäder, framför allt lägenheter i flerbostadshus, stod klara i Landvetter, Mölnlycke och Rävlanda under året. Det innebar 756 nya invånare och en rekordstor befolkningsökning på drygt 1,9 procent.

**Resultat:
379 miljoner
kronor**

Kommunkoncernen – Härryda kommun, Härryda Energi, Landvetter Södra Utveckling, Härryda Vatten och Avfall samt Förbo – redovisar ett starkt resultat på 379 miljoner kronor. Av dessa är 314 miljoner Härryda kommuns resultat, vilket motsvarar nio procent av omsättningen på 3,4 miljarder. I resultatet ingår överskott från markförsäljningar och gatukostnadsersättningar på totalt 210 miljoner. Kostnader för medfinansiering till Trafikverket för kapacitetsförstärkning av flyplatsmotet uppgår till 128 mnkr. Skatter och bidrag slutade på 116 miljoner högre än budget.

Soliditeten på 55 procent har stärkts med 11 procentenheter. Det goda resultatet i kombination med låg investeringsvolym samt amortering av kommunens låneskuld bidrar till soliditetsförbättringen.

Läs mer på sidan 20

**Vi är
39 762
invånare**

Antalet invånare ökar med 1,9 procent och vid årsskiftet är vi 39 762 personer. Invånarnas medelålder är 39,8 år, jämfört med rikets 41,7 år. Arbetslösheten i kommunen är 3,5 procent, jämfört med 6,6 procent i riket.

Läs mer på sidan 11

Händelserna är förstås ett litet, litet urval av allt som hände i Härryda kommun under 2022.

Senior FESTIVAL

Välbesökt Seniorfestival

Höstens Seniorfestival i Mölnlycke kulturhus lockade drygt 2 000 besökare. På programmet stod allt från minimässa, föreläsningar och underhållning till prova på sitt-gympa och boule. Syftet med festivalen var att göra något extra för målgruppen som behövt isolera sig under pandemin.

Råda Säteri fortsätter att utvecklas

Under året påbörjades en invändig renovering av mangårdsbyggnaden. Även kringliggande byggnader har förbättrats och parken har fått fler sittplatser. Välkommen!

Så här fördelas 3,4 miljarder kronor

Förskola och familjedaghem

14%

Övrigt, räddningstjänst m m

3%

Gator, vägar och parker

3%

Kultur och fritid

5%

Politisk verksamhet

1%

Individ- och familjeomsorg

6%

33%

Grundskola och fritidshem

9%

Gymnasium och vuxenutbildning

26%

Omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning

Peter Lönn
kommundirektör

Vi tar ansvar

Vi har 2 949 anställda

Vid årsskiftet är antalet tillsvidareanställda i kommun-koncernen 2 949 personer. Av dessa arbetar 2 853 personer i Härryda kommun, varav 52 procent inom sektorn för utbildning, kultur och fritid och 30 procent inom sektorn för socialtjänst. Personalkostnaderna utgör 58 procent av kommunens kostnader.

Läs mer på sidan 26

God ekonomisk hushållning är viktigt. Med det menar kommunfullmäktige att vi ska medverka till att varje generation tar ansvar för sin konsumtion av kommunal verksamhet och efterlämnar miljömässiga, sociala och ekonomiska förutsättningar som är minst lika goda som vid övertagandet.

Vi investerar

Under året investerar kommunkoncernen 505 miljoner kronor. Av dessa investerar Härryda kommun 144 miljoner i bland annat skolor, idrottshallar samt gator och vägar.

Läs mer på sidan 43

Läs mer på sidan 18

Årsredovisningen
är kommunstyrelsens
rapport till kommunfullmäktige
för verksamhetsåret 2022.

Den vänder sig också
till kommuninvånare,
kreditgivare, leverantörer
och andra offentliga
myndigheter.

Mer information på harryda.se

Tidigare årsredovisningar, verksamhetsberättelser,
miljöbokslut, nyckeltal, bolagens årsredovisningar
med mera finns publicerat på: harryda.se

INLEDNING

Kommunstyrelsens ordförande	4
-----------------------------	---

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Förvaltningsberättelsen utgör en sammanfattning av årsredovisningen, med fokus på väsentliga delar av kommunens ekonomi och verksamhet.

Översikt över verksamhetens utveckling	5
Den kommunala koncernen	6
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	9
Händelser av väsentlig betydelse	15
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	16
God ekonomisk hushållning	18
Ekonomisk ställning	20
Balanskravsresultat	25
Väsentliga personalförhållanden	26
Förväntad utveckling	29

RÄKENSKAPER

Räkenskaperna består av resultaträkning, kassaflödesrapport samt balansräkning med noter. Här beskrivs även redovisningsprinciper.

Resultaträkning	30
Kassaflödesrapport	30
Balansräkning	31
Upplysning om redovisningsprinciper	32
Noter	34

DRIFT- OCH INVESTERINGSREDOVISNING SAMT EXPLOATERINGSREDOVISNING

Sammanställning över driftredovisningen fördelat per nämnd, sektor och enhet med budget, utfall och budgetavvikelse. En sammanställning över investeringar och exploateringsprojekt redovisas.

Kommentarer till budgetavvikelser	40
Driftredovisning	41
Investeringsredovisning	43
Slutredovisning investering	44
Exploateringsredovisning	46

VERKSAMHETSREDOVISNING

Här presenteras en sammanfattning av årets arbete och ett urval av årets händelser från de verksamheter som ingår i kommunstyrelsens och välfärdsnämndens ansvarsområden. Här redovisas även dotterbolagens finansiella ställning.

Kommunstyrelsen	49
Välfärdsnämnden	52
Dotterbolagen	55

ÖVRIGT

Begreppsförklaring för räkenskaper och ekonomisk ställning	57
Revisionsberättelse	58

Kommunstyrelsens ordförande Per Vorberg om 2022

2022 var ett intensivt och intressant år. Ekonomiskt gör vi det bästa resultatet någonsin, Härryda blev utsedda till årets superkommun 2022 efter att i flera år varit i toppskiktet, och efter valet gäller nya politiska förutsättningar som kräver eftertanke och ansvarstagande.

Trots Rysslands invasionskrig, höga elpriser och kraftig inflation har Härryda haft ytterligare ett framgångsrikt år på många sätt. Allt arbete förvaltningen och vi i politiken lägger ner på att utveckla Härryda med att vara bäst på att vara kommun och vara en serviceorganisation till medborgarna och näringslivet, gör att fler väljer att etablera företag och bosätta sig i Härryda. Det har bidragit till en god befolkningsökning (1,9%), låg arbetslöshet (3,5%) och starkt resultat (314 miljoner kronor). Vår välsköta ekonomi, att vi betalat av de sista banklånen för kommunen samt vårt fokus på kärnverksamheterna är några av de faktorer som bidrog till att tidningen Dagens samhälle utsåg oss till Årets superkommun 2022 i kategorin storstadskommuner. Riktigt roligt och alla kan ge sig en klapp på axeln för det och vara stolta!

Efter höstens val styrs kommunen av en minoritet, vilket innebär att inga politiska prioriteringar kan göras utan att minst två av de tre politiska grupperingarna kommer överens. När vi nu går in i en lågkonjunktur med några tuffa ekonomiska år, är det bra att vi har en stabil ekonomisk grund att stå på, men fortsatt kontroll på ekonomin krävs.

För att inte riskera den positiva utveckling som Härryda har byggt upp senaste åren kräver det att vi alla fokuserar på kärnuppgifterna och håller tillbaka kostnader och investeringar på sådant som verkligen inte behövs. Politiskt behöver vi ta ett gemensamt ansvar och inte driva våra ”ytterligheter”, utan försöka nå samsyn och överenskommelser som skapar bästa möjliga stabilitet och trygghet för våra medborgare.

Jag är övertygad om att vi klarar av det, samtidigt som det kommer finnas frågor där politiken tycker olika, och det är viktigt ur ett demokratiskt perspektiv.

Avslutningsvis vill jag tacka alla medarbetare och chefer som varje dag bidrar och arbetar för att kommunen ska vara en serviceorganisation till medborgarna och näringslivet. – Tack!

Per Vorberg (M)

kommunstyrelsens ordförande

Översikt över verksamhetens utveckling

Kommunkoncernens finansiella utveckling har de senaste fem åren varit god. Så även utvecklingen för Härryda kommun som svarar för 88 procent av koncernens omsättning. För att få en bild av kommunens och koncernens ekonomiska ställning redovisas mått från resultaträkning, kassaflödesanalys samt balansräkning över en femårsperiod.

Mnkr, där inget annat anges	2022	2021	2020	2019	2018
DEN KOMMUNALA KONCERNEN					
Verksamhetens intäkter	1 280,2	1 047,0	986,6	948,6	922,2
Verksamhetens kostnader	-3 217,0	-2 909,8	-2 788,5	-2 760,5	-2 721,2
Årets resultat	378,6	304,3	270,8	140,9	63,3
Årets resultat som andel av skatt och generella statsbidrag	14,7%	12,6%	11,7%	6,4%	3,2%
Soliditet inkl pensionsförpliktelser före 1998	41%	36%	33%	32%	30%
Soliditet exkl pensionsförpliktelser före 1998	49%	45%	43%	44%	43%
Nettoinvesteringar	505,0	598,5	607,2	414,3	337,6
Självfinansieringsgrad	118%	86%	76%	86%	73%
Långfristig låneskuld	1 793,6	1 926,4	2 234,2	1 895,5	1 806,5
Antal tillvidareanställda	2 949	2 947	2 910	2 917	2 958
KOMMUNEN					
Folkmängd	39 762	39 006	38 246	37 977	37 802
Kommunal skattesats	20,50	20,62	20,62	20,62	20,62
Verksamhetens intäkter	789,9	617,5	662,6	643,8	616,8
Verksamhetens kostnader	-2 909,9	-2 633,5	-2 587,7	-2 587,2	-2 541,9
Årets resultat	314,3	261,4	234,2	110,7	31,0
Årets resultat som andel av skatt och generella statsbidrag	12,2%	10,9%	10,2%	5,0%	1,5%
Skatteintäktsutveckling	6,7%	4,3%	4,4%	5,0%	2,3%
Nettokostnadsutveckling *	11,2%	5,9%	0,6%	0,4%	5,1%
Nettokostnadsandel inkl finansnetto	88%	89%	90%	95%	99%
Soliditet inkl pensionsförpliktelser före 1998	55%	44%	32%	31%	29%
Soliditet exkl pensionsförpliktelser före 1998	71%	60%	48%	49%	48%
Nettoinvesteringar	144,2	233,1	389,7	211,9	214,6
Självfinansieringsgrad	306%	165%	94%	113%	74%
Långfristig låneskuld	53,1	245,8	1 115,3	881,4	868,2
Kassalikviditet	127%	84%	119%	71%	66%
Antal tillvidareanställda	2 853	2 857	2 848	2 856	2 899

Från och med 2021 ingår vatten och avfall i det helägda kommunala bolaget Härryda Vatten och Avfall AB, vilket förklarar cirka hälften av soliditetsökningen 2021 samt lägre investeringsnivå.

* exkl. jämförelsestörande poster samt slutredovisning av exploatering

Ekonomiska begrepp **Soliditet** Eget kapital i relation till de totala tillgångarna. Avspeglar kommunens finansiella styrka på lång sikt.

Självfinansieringsgrad Anger hur mycket av årets investeringar som finansieras av egna medel. Resultat efter finansnetto exkl avskrivningar/nettoinvesteringar.

Finansnetto Skillnaden mellan finansiella intäkter och finansiella kostnader, huvudsakligen räntor.

Nettokostnadsandel inkl finansnetto Nettokostnad inklusive finansnetto/skatteintäkter, generella statsbidrag samt utjämning.

Den kommunala koncernen

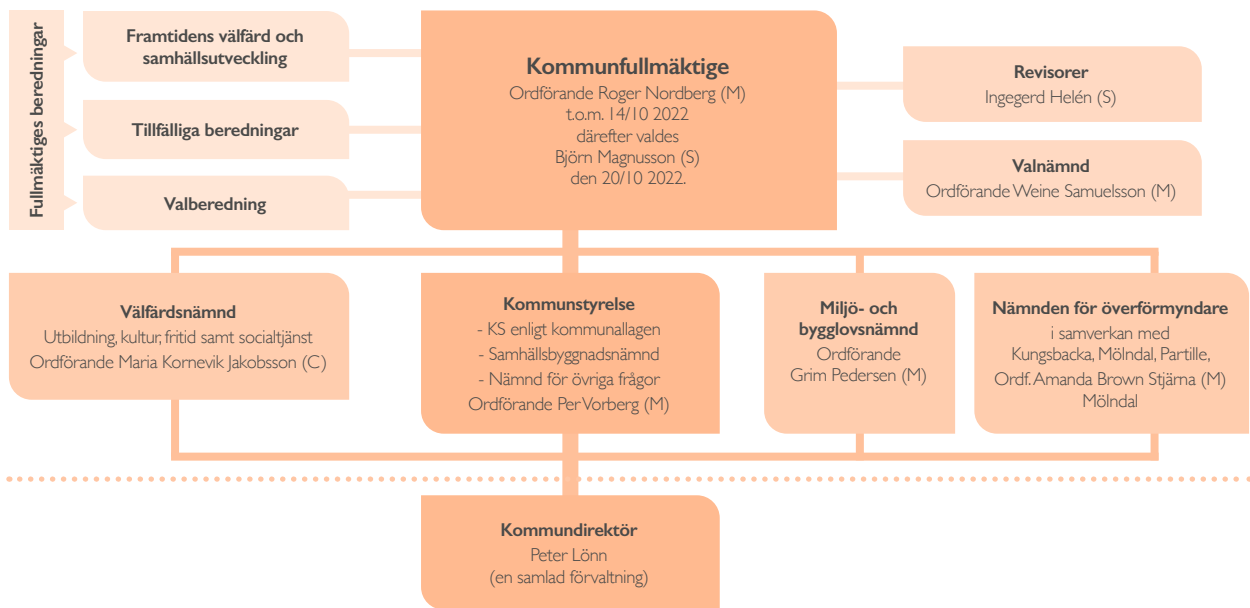
Kommunens samlade verksamhet presenteras med utgångspunkt i nedanstående bild. Den består av nämndsorganisationen inom den kommunala sektorn, kommunal- och samordningsförbund, fyra kommunala koncernföretag samt privata utförare. Cirka 88 procent utgörs av kommunen.

Koncernförändringar

Inga koncernförändringar genomfördes under 2022.

Politisk organisation

Politisk organisation

Kommunfullmäktige är Härryda kommuns högsta beslutande organ och dess uppgifter framgår av kommunallagen. Fullmäktige beslutar i frågor av större vikt för kommunen såsom mål och riktlinjer för verksamheterna, budget, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor. Fullmäktige ska även vara ett forum för idéer, debatt och information. Ledamöterna, som representerar olika partier, utses genom allmänna val för en period om fyra år. I fullmäktige finns en fast beredning som har fokus på framtidens välfärd och samhällsutveckling samt tillfälliga beredningar vid behov. Kommunfullmäktige ska kontrollera att den kommunala verksamheten sköts på ett korrekt sätt. För detta arbete utser fullmäktige revisorer.

Mandatfördelning kommunfullmäktige*

	2023–2026	2019–2022
Moderaterna	12	13
Liberalerna	2	4
Centerpartiet	3	4
Kristdemokraterna	2	2
Socialdemokraterna	14	10
Vänsterpartiet	3	2
Miljöpartiet	3	4
Kommunpartiet	1	2
Sverigedemokraterna	9	7
Sportpartiet	2	3
Totalt	51	51

I Härryda kommun styr Alliansen (Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna) i samverkan med Sportpartiet. Sedan 2020 ingår även Kommunpartiet i majoritetens gemensamma samarbete. Från 2023 styr samma sex partier i form av minoritetsstyre.

* Enligt valresultat

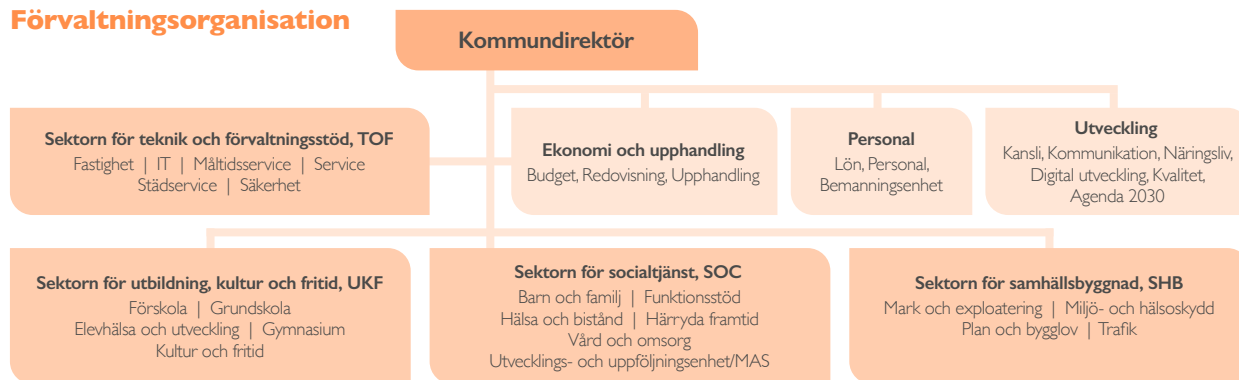
Revisorerna är oberoende och granskar objektivt och självständigt kommunens alla verksamheter samt prövar om de bedrivs enligt god revisionssed. I uppdraget ingår också att granska de kommunala bolagen.

Kommunstyrelsen utses av kommunfullmäktige och ansvarar genom sin förvaltning för att fullmäktiges uppdrag verkställs och följs upp. Styrelsen har hand om samtliga verksamheter som fullmäktige beslutat att inte lägga på annan nämnd, bolag, stiftelse eller förening. Styrelsen har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet, samt övrig kommunal verksamhet som bedrivs i kommunalförbund som kommunen är medlem i. Kommunstyrelsen ansvarar som nämnd för samhällsbyggnadsfrågor, teknik- och förvaltningsfrågor och andra kommunövergripande frågor. Kommunstyrelsen har ett ekonomiutskott.

Vårdsnämnden ansvarar för utbildning, kultur och fritid, socialtjänst samt stöd och hjälp till individer och grupper. Nämnden är kommunens social- och arbetslöshetsnämnd och ansvarar genom sin förvaltning för att fullmäktiges uppdrag verkställs och följs upp. Den ska bland annat bedriva verksamhet så att invånarna sätts i centrum och ska också arbeta för kvalitetsutveckling och effektivisering. Därutöver fullgör vårdsnämnden de uppgifter som följer av delegation från kommunfullmäktige. Nämnden har ett myndighetsutskott.

Miljö- och bygglövsnämnden ansvarar för myndighetsutövning inom miljö- och hälsoskyddsområdet och byggnadsområdet. Den ska också lämna råd, upplysningar och information i frågor som rör nämndens verksamhet.

Förvaltningsorganisation

Valnämnden ska fullgöra kommunens uppgifter vid val till riksdagen, region- och kommunfullmäktige, Europaparlamentet samt folkomröstningar med mera.

Överförmyndarnämndens uppgift är att förhindra att personer, som inte själva kan ta tillvara sin rätt, ska drabbas av rättsförluster. Nämnden utövar tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare samt kontrollerar att de utövar sitt uppdrag på ett korrekt sätt.

Förvaltningsorganisationen består av tre sektorer med fokus på kärnverksamhet (utbildning, kultur och fritid, socialtjänst, samhällsbyggnad), en sektor för stöd till kärnverksamheten (teknik och förvaltningsstöd) samt tre centrala stödfunktioner. Kommundirektören är förvaltningschef och kommunens högste tjänsteman. Varje sektor leds av en sektorchef. ■

Kommunstyrelsen

Per Vorberg (M)
ordförande

David Dinsdale (L)
1:e vice ordförande

Patrik Linde (S)
2:e vice ordförande

Grim Pedersen (M)

Kersti Lagergren (M)

Mikael Johannison (M)

Ronny Sjöberg (C)

Håkan Eriksson (KD)

Martin Tengfjord (SP)

Ulla-Karin Johansson (S)

Robert Langholz (S)

Roland Jonsson (MP)

Peter Arvidsson (SD)

Kommunstyrelsens ordinarie ledamöter 31 december 2022

En ny stadiindelning infördes i grundskolan. Den nya indelningen ska bland annat bidra till att ge en rättvisare bedömning under mellanstadiet.

Härryda ska ha Sveriges bästa skola

Härryda kommun har som mål att ha Sveriges bästa skola. Kunskapsresultaten ska öka och alla elever ska få möjlighet att lyckas och nå sin fulla potential.

Härryda kommun har redan en för- och grundskola att vara stolt över. Den kommunala grundskolan placerar sig högt i landet med en stor andel behöriga lärare samt höga meritvärden. I Göteborgsregionen ligger Härryda kommun i topp gällande betygsresultaten där 89 procent av eleverna i årskurs nio är behöriga till ett nationellt program.

Givet kommunens goda förutsättningar, både ekonomiska och andra faktorer som hög utbildningsgrad och sysselsättningsgrad bör också resultaten vara goda och det finns utrymme för ytterligare förbättringar. Idag finns även skillnader mellan olika skolor inom kommunen.

Systematiskt förbättringsarbete som framgångsfaktor

Ett väl fungerande systematiskt förbättringsarbete är den viktigaste framgångsfaktorn i Sveriges bästa skola. För att nå målbilden har sex fokusområden valts ut; undervisning, relationer, trygghet, barn- och elevhälsa, systematiskt kvalitetsarbete samt kultur- och ledarskap. Under året genomförde politikerna i välfärdsnämnden sex verksamhetsbesök på för- och grundskolor i kommunen. Besöken har införts för att nämndens ledamöter ska få möjlighet att ta del av hur personalen på enheterna arbetar med utvalda mål i läroplanen. Genom besöken skapades möten och dialoger mellan politiker och personal, något som ska ge ökad kunskap om de processer som bidrar till lärande och utveckling.

Flera processer under året

Arbetet med att skapa Sveriges bästa skola tog under 2022 flera steg framåt och flera utvecklingsarbeten pågick, bland annat:

- Processledarutbildning för förskollärare, kompetensutveckling inom språkutvecklande arbetssätt för rektorer och framtagande av en barnhälsoplan.

- Implementering och uppföljning av den centrala elevhälsoplanen, fördjupade analyser, kartläggningar och uppföljningar av elevers resultat och måluppfyllelse.
- Ny stadiindelning i grundskolan för att organisera verksamheten utifrån stadierna som finns i skollagen, ge en rättvisare bedömning i mellanstadiet samt för att utveckla undervisningen från förskoleklass till årskurs sex.
- Ny rektorsorganisation i grundskolan med syfte att skapa en stabilare och mer långsiktig rektorsorganisation. Den nya organisationen innebär att varje rektor får ett mer rimligt och likvärdigt uppdrag med en tydlig ansvarsfördelning.
- Satsningen på ett närvaroteam som ska arbeta för att få elever med problematisk frånvaro tillbaka till skolan, utökades under året.

Implementering och kommunikation

För att belysa och informera om arbetet genomfördes ett flertal interna och externa kommunikationsinsatser under året. Implementering och förankringsarbetet av Sveriges bästa skola och arbetet med att få rektorerna att vara ambassadörer för satsningen fortsatte. Personalen på för- och grundskolorna arbetade vidare med utvalda fokusområden i syfte att utveckla sin verksamhet för att närma sig målbilden. För att bredda och förankra arbetet med Sveriges bästa skola och för att få tips på hur sektorerna tillsammans kan arbeta för att skapa Sveriges bästa skola, träffade delar av styrgruppen ledningsgrupper i olika delar av kommunen.

Under året startades även Pedagog Härryda på kommunens nya webbplats, en plattform för inspiration och delat lärande inom för- och grundskolan. Pedagog Härryda ska bidra till att driva utvecklingen framåt samt bidra till att skapa en stolthet i organisationen och öka kunskapen om det gemensamma pedagogiska arbetet som genomförs i kommunen.

4

STRATEGISKA
OMRÅDEN

Företagsbesök hos både stora och små företag är en viktig del av kommunens arbete för att skapa goda relationer och lyssna in företagarnas behov.

Nummer nio i Sverige och fortsatt hög ambition

Härryda kommun har som mål att vara Sveriges bästa näringslivskommun. Genom företagande skapas nya arbetstillfällen och goda förutsättningar för att bo, leva och verka i kommunen.

Kommunens arbete utgår från det näringslivsstrategiska programmet, beslutat av kommunfullmäktige. Fokusområden är kompetensförsörjning, kommunens attraktionskraft, infrastruktur, tillgången på mark, företagsklimat och innovationskraft. Dessutom finns en näringslivspolitik som tar avstamp i tre principer; företagen prioriteras, företagen är våra kunder och företagen utvecklar Härryda kommun.

Här trivs företagen

Det finns drygt 5 000 företag i Härryda kommun, flera av dem har mer än 200 anställda. Några exempel på större företag är Cochlear, VTD och Emerson och den största arbetsplatsen i kommunen – Landvetter flygplats. Mer än hälften av alla företag i kommunen är enskilda näringsidkare och de flesta i denna grupp har inga anställda. Företagsbesök hos både stora och små företag är en viktig del av kommunens arbete för att skapa goda relationer och lyssna in företagarnas behov.

Efterfrågan på företagsmark överträffar tillgången i hela Göteborgsregionen och Härryda kommun är attraktiv med tanke på närheten till både Göteborg och Borås, flygplatsen mitt i kommunen och bra transportmöjligheter. Under året inkom 85 unika förfrågningar om markköp och två tomter till ett värde av 192 mnkr, såldes.

Utifrån målet att skapa trivsamma och levande centrummiljöer i hela kommunen fortsätter samarbetet med fastighetsägare och företag. Värdeskapande aktiviteter som vinterbelysning, sociala mötesplatser och insatser i den offentliga miljön bidrar till målet. Ett helt, rent och tryggt centrum utgör basen. Dialog och samarbete sker med företagarföreningarna och verksamma för att skapa flöden, aktivitet och besöksanledningar.

Brett arbete i hela kommunen

Alla verksamheter och medarbetare i Härryda kommun ska bidra till att skapa goda förutsättningar för företagande i kommunen och arbetet med näringslivsfrågor ska vara en självklar del i ordinarie styrning. Under året genomfördes många olika insatser för att både stärka näringslivet och för att bidra till ökad sysselsättning och kompetensförsörjning hos företagen. Samverkan för Sveriges bästa skola, intern näringslivsvecka med fokus på att öka kunskapen hos kommunens medarbetare, projekt för industriell symbios i Bårhult samt samverkansprojektet Tillsammans för Agenda 2030 mellan skolor och företag är exempel på aktiviteter inom förvaltningen. Inom socialtjänsten fortsatte arbetet med att få in flera olika utförare inom välfärdsområdet genom konkurrensutsättning och tillämpning av lagen om valfrihetssystem (LOV).

Fokuserat arbete ger resultat

Ett kvitto på långsiktigt och strategiskt arbete med näringslivsfrågan är placeringen som nummer nio av landets 290 kommuner i Svenskt Näringslivs ranking av företagsklimatet. Det är högst resultat i Göteborgsregionen. En annan mätning som tar temperaturen på näringslivsklimatet är Sveriges Kommuner och Regioners (SKRs) mätning Insikt, som mäter hur företag som haft kontakt med kommunen i myndighetsutövande ärenden uppfattar kommunen. Resultatet presenteras i form av ett index för olika områden som bygg, mark, miljö och livsmedel, samt ett totalvärde för helheten. Härryda kommuns preliminära index för 2022 är 72 (skala 1-100), vilket är samma resultat som föregående år. Slutgiltigt index presenteras i april 2023.

Under året färdigställdes 496 nya bostäder. Kvarteret Väven vid Mölnlycke fabriker var ett av flerbostadshusen som stod klara med 116 hyresrätter.

Långsiktig planering och nästan 500 nya bostäder

Med nästan 500 nya bostäder uppnåddes målet för bostadsbyggandet. Fler planer är på gång, samtidigt som det finns en osäkerhet kring hur konjunkturen kommer att påverka byggstartar och inflyttningstakt.

Under året intensifierades arbetet med en ny översiktsplan för kommunen och samrådshandlingar togs fram. Översiktsplanen visar på kommunens viljeinriktning för framtiden samt principerna för att nå dit. Den ger en riktning för hur utveckling av mark- och vattenanvändning kan ske och är ett vägledande underlag för planering, lovgivning och byggnation i kommunens dagliga arbete. Under början av 2023 får kommuninvånare, näringsliv och andra intressenter lämna sina synpunkter på förslaget till ny översiktsplan.

Fler bostäder åt en växande befolkning

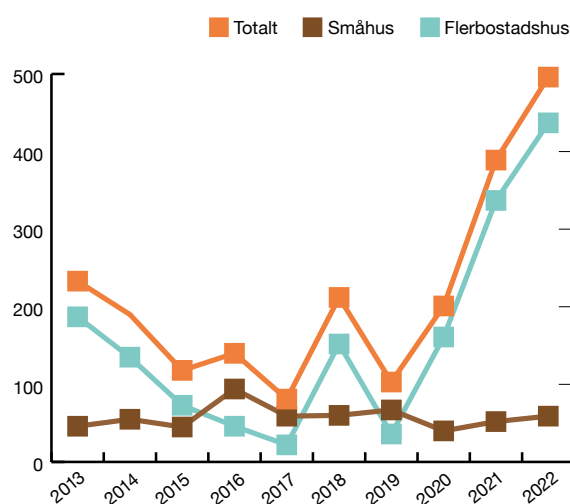
Bostadsbyggande och övrig samhällsbyggnad ska ske i en takt som tillgodoser behoven hos en befolkning som ökar med minst 1,5 procent per år. Under året uppfylldes målet med råge då bland annat 496 nya bostäder blev klara, framförallt i form av lägenheter i flerbostadshus. Vid årsskiftet hade kommunen 39 762 invånare, vilket är en ökning med 756 personer och motsvarar 1,9 procentenheter. Under 2023 förväntas 220 bostäder bli inflyttningssklara.

Flera exploatörsdrivna detaljplaner startades, bland annat för logistikcentret Link 40, för en ny avfallsanläggning vid Fläskebo och för Slamby med cirka 450 nya bostäder. Totalt tio exploatörsdrivna detaljplaner och tolv kommun-drivna detaljplaner möjliggör tillsammans 2 600 nya bostäder och runt 500 000 kvm verksamhetsmark för Härryda

kommun. Arbetet med den första etappen för Landvetter Södra, som innehåller planer för 4 000–5 000 bostäder, är igång, med fokus på den första detaljplanen för området.

Dialogen med Trafikverket fortsatte under året, gällande hanteringen av pågående planer inom riksintresset för den nya järnvägen genom kommunen. Sju av de pågående detaljplanerna ligger inom järnvägskorridoren. Trots nya

Antalet färdigställda bostäder 2013–2022

Som ett led i att ha Sveriges bästa näringslivsklimat jobbar kommunen strategiskt med framtagande av detaljplaner och försäljning av verksamhetsmark till företag.

nationella beslut om järnvägen är det fortfarande ovisst om det går att genomföra dessa detaljplaner.

Mark för verksamheter

Som ett led i att ha Sveriges bästa näringslivsklimat jobbar kommunen strategiskt med framtagande av detaljplaner och försäljning av verksamhetsmark till företag. Under året startades arbetet med att ta fram en ny detaljplan för företagsparken etapp 3 i Mölnlycke. Tillsammans med politiken har inriktning tagits fram för att möjliggöra för en innovativ och eftertraktad verksamhetsmark till företag. Link 40 vid Bårhultsmotet är ännu en detaljplan som skapar möjligheter för både företagsetableringar och nya arbetsplatser i kommunen.

Långsiktig planberedskap i osäkra tider

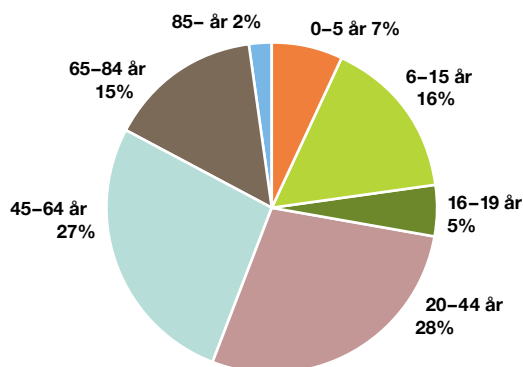
En fortsatt hög takt i kommunens plan- och byggprocesser är prioriterad. Det är dock osäkert på hur rådande konjunkturen kommer att påverka byggstarter och inflytt-

ningstakt. Härryda kommun är dock en attraktiv kommun, både att bo i och etablera företag i. Kommunen kommer att arbeta för att säkra planberedskap genom att ta fram detaljplaner för både bostäder och verksamhetsmark, så att det finns byggbar mark när osäkerheten kring inflation och räntor avtar.

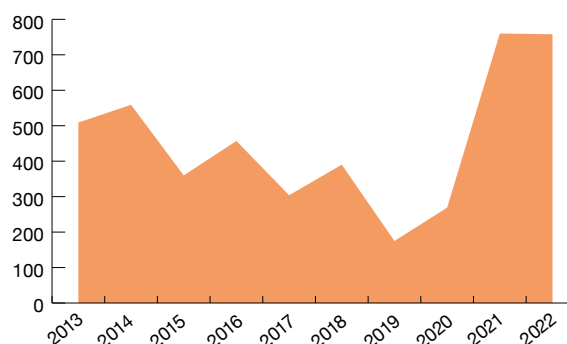
En ung och välutbildad befolkning

2022 års befolkningsökning fördelas mellan flyttnings- och födelsenetto, 643 respektive 113 invånare. Härryda kommun har en relativt ung befolkning. Andelen invånare i åldersgrupperna 0–19 år är fem procentenheter högre än rikssnittet, samtidigt som andelen över 65 år är cirka fyra procentenheter lägre. Invånarnas medelålder är 39,8 år, jämfört med 41,7 år i riket. Skillnaderna i åldersstruktur gör bland annat att kommunen har högre kostnader per invånare för förskola och utbildning men lägre kostnader för hemtjänst och äldreboende än genomsnittskommunen. ■

Åldersstruktur 2022

Årlig ökning av invånarantal 2013–2022

4

STRATEGISKA
OMRÅDEN

Ett förslag till program för hållbar utveckling tagits fram. Programmet utgår från de globala målen inom Agenda 2030.

Goda förutsättningar för hållbar utveckling

Med sitt storstadsnära läge, bra förbindelser, hög utbildnings- och sysselsättningsgrad har Härryda kommun goda förutsättningar att ta täten och bidra till en hållbar utveckling i regionen.

Härryda kommun står stark i jämförelse med andra kommuner när det kommer till förutsättningar för hållbar utveckling. Det visar en ranking som tidningen Dagens Samhälle gjort där Härryda kommun hamnar på sjätte plats av landets kommuner och klättrar från fjärde till tredje plats bland storstadskommunerna. Med ett storstadsnära läge, bra förbindelser, hög utbildningsgrad och sysselsättningsgrad finns goda grundförutsättningar. Men det finns också skillnader mellan olika grupper och orter i kommunen vad gäller exempelvis valdeltagande, trygghet, utbildning, hälsa och tillit.

Med siktet inställt på 2035

För att staka ut en riktning och bidra till mer långsiktighet i arbetet har ett förslag till hållbarhetsstrategiskt program tagits fram. Programmet som utgår från de globala målen inom Agenda 2030, ska beslutas av kommunfullmäktige. Programmet ska gälla till 2035 och vara styrande för förvaltning och bolag. Förslaget innehåller fem insatsområden med tillhörande målsättningar och åtgärdsförslag. Innovation, digitalisering och samverkan pekas ut som viktiga verktyg för att genomföra programmet. I avvaktan på att programmet beslutas pågår arbetet utifrån fyra områden som sedan tidigare beslutats av kommunfullmäktige; fossilfri kommun, psykisk hälsa, biologisk mångfald och ungas delaktighet.

Trygghet och god hälsa

För att öka tryggheten har flera konkreta insatser genomförts. Med start i Rävlanda har ett långsiktigt arbete påbörjats för att minska skillnaderna mellan orterna i kommunen utifrån bland annat hälsa, delaktighet och trygghet. Under hösten hölls en trygghetsvandring i Landvetter centrum. Flera kommunala

verksamheter tillsammans med polis, fastighetsägare och Västtrafik deltog. Syftet var att identifiera och åtgärda otrygga platser. Några av de förbättringsförslag som kom fram har redan genomförts.

Fokus på ungas delaktighet

Trygghet och kollektivtrafik har stått i fokus på ungdomsrådets möten under året. Rådet har en pågående dialog med Västtrafik där de ungas synpunkter på kollektivtrafiken i kommunen, förts fram. Även ungas känsla av otrygghet i skolan har diskuterats och rådet har tagit fram förslag för att komma tillrätta med det.

På väg mot fossiloberoende

Kommunens verksamheter ska vara fossiloberoende 2030. Under året har arbete genomförts för att minska utsläpp kopplat till fordon, fastigheter och måltider. Genom en tydligare styrning av inköp samt hantering och avyttring av fordon och möbler kan verksamheternas utsläpp och kostnader minska. Under året återbrukades 740 möbler genom kommunens nya möbelbibliotek och 155 renoverades av arbetsmarknadsenhetens snickeri, vilket innebär minskade utsläpp och motsvarar en besparing på cirka 460 000 kronor som annars hade gått till att köpa nya möbler.

Aktivt och konkret miljöarbete

Ett bra miljöarbete kräver långsiktighet och bredd. För att stötta kommunens chefer i deras miljöarbete har en ny checklista tagits fram. 75 medarbetare har gått en grundläggande miljöutbildning. Sektorn för teknik och förvaltningsstöd är miljödiplomerade och genomgår en årlig miljörevision. Bland annat har sektorn minskat antal engångsartiklar och genomfört energibesparande åtgärder. ■

Befolkningen fortsätter att öka inom alla åldersgrupper, men den största ökningen sker bland de äldsta och yngsta invånarna.

Demografi påverkar personalförsörjning

Totala pensionsförpliktelser

Härryda kommun redovisar sedan 2006 enligt fullfundsmodellen och det betyder att hela pensionsskulden inklusive ansvarsförbindelsen redovisas i balansräkningen. Ingen del av pensionsåtagandet är externt placerad och finanspolicyn anger att sådana placeringar kräver ett särskilt fullmäktigebeslut. Delen av pensionsskulden som intjänats före 1998 fasas succesivt ut inom en 40 års period. Bolagens pensionsåtagande säkras genom traditionell pensionsförvaltning.

Demografiska utmaningar

Till följd av stora tillfälliga, delvis pandemirelaterade tillskott från staten och redovisade markförsäljningar har Härryda kommun under de senaste tre åren gjort mycket goda resultat. För kommande år kommer konsekvenser av den kraftiga avkyllningen av ekonomin behöva hanteras. Det blir en stor utmaning att både effektivisera verksamheten och komma ikapp med sådant som inte kunnat göras till följd av pandemin. Även om ekonomin är ytterst begränsad kommande år är kompetensförsörjningen den allra största utmaningen framöver. Befolkningen i riket fortsätter att öka inom alla åldersgrupper, men den största ökningen sker bland de äldsta och yngsta invånarna. En likartad utveckling sker i Härryda kommun. Samtidigt som andelen invånare över 80 år kommer att öka med nästan 50 procent kommer andelen som är i arbetsför ålder enbart att öka med fem procent. Utmaningen ligger såväl i att finansiera de förändrade behoven som att förse verksamheten med personal. Beräkningar visar att omkring 54 procent av den ökade sysselsättningen fram till 2031 behövs i kommuner och regioner, givet oförändrad personaltäthet och ökade demografiska behov. Idag arbetar cirka 25 procent av arbetskraften i välfärden. Samtidigt ökar behovet av arbetskraft inom näringslivet och exempelvis militär och polis. Det kommer därmed att krävas stora förändringar i både utbud av arbetskraft och arbetssätt framöver om vi ska klara

Pensionsförpliktelser koncernen	Mnkr
Härryda kommun	805,8
Förbo AB	0,0
Härryda Energi AB	2,8
Landvetter Södra Utveckling AB	0,0
Härryda Vatten och Avfall AB	1,0
Summa pensionsförpliktelser koncernen	809,6
Pensionsförpliktelse kommunen	
Total pensionsförpliktelse i balansräkningen	805,8
varav avsättning inklusive särskild löneskatt	805,8
varav ansvarsförbindelse inklusive särskild löneskatt	0,0

kompetensförsörjningen. Sannolikt kommer denna utveckling att ställa krav på kommunen, både avseende prioriteringar, förändrat arbetssätt och ny finansiering.

Finansiella risker och riskhantering

Finanspolicyn innehåller riktlinjer och regler i form av riskmandat och limiter för finansverksamheten inom kommunen och de helägda bolagen. Finanspolicyn för Härryda kommun, Härryda Energi samt Härryda Vatten och Avfall har följts. Koncernens långfristiga upplåning uppgår till 1 794 mnkr, fördelat på Härryda kommun, Härryda Energi, Härryda Vatten och Avfall, samt 42 procent av Förbos långfristiga skulder. För Härryda Energi samt Härryda Vatten och Avfall har kommunen gått i borgen. Inga borgensåtaganden har gjorts för Förbo. Med tanke på tillgångssidan bedöms risken för skuldsättning vara låg. För borgensåtaganden till föreningar kan en ökning av risknivån ses bland annat som en följd av minskad aktivitet under pandemin. Det innebär en högre risknivå, men risken är fortfarande på en låg nivå och med relativt låga belopp. ■

Byggnation av överföringsledningar för dricks- och spillvatten mellan Landvetter och Hindås.

Efter valet styrs Härryda kommun i minoritet då inget block eller parti har egen majoritet.

Beslut om ny politisk organisation

Året präglades av fortsatta satsningar med byggstart av nytt vattenverk bland annat. Efter valet styrs kommunen i minoritet och en ny politisk organisation sjsätts 2023.

Airport City etapp 4

Under året slutredovisades exploateringsprojektet Airport City etapp 4 där marken är såld till Catena. Detaljplanen möjliggör uppförande av byggnader för logistik och lager. Kommunen har även ingått avtal med Trafikverket där kommunen agerar som medfinansierare och Swedavia går in med ett exploateringsbidrag.

Landvetter Södra etapp 1

Samarbetsavtal avseende etapp 1 inom Landvetter Södra har vunnit laga kraft. Avtal har tecknats mellan Härryda kommun och Landvetter Södra Utveckling AB (LSUAB) samt exploatörerna Nordr Sverige AB, Serneke Sverige AB, Wallenstam Fastigheter 290 AB, GBJ Bostadsutveckling AB, Riksbyggen ekonomisk förening och Skanska Sverige AB/BoKlok Housing AB. I januari 2023 fick LSUAB information om att Serneke Fastighetsstyrning AB avser lämna samarbetet. Deras begäran om utträde hanteras enligt samarbetsavtal som reglerar hur detta ska ske. Övriga parter kommer att stanna kvar i samarbetet.

Nytt vattenverk i Hindås

Under året har investeringarna inom Härryda Vatten och Avfall AB fortsatt. Överföringsledningarna mellan Landvetter och Hindås är i stort sett klara. Mellan 2018 och 2023 kommer sammantaget en ledningssträcka på cirka 17 km ha färdigställts till en total utgift om cirka 275 mnkr. Under 2022 påbörjades byggnationen av ett nytt vattenverk i Hindås. Utgifterna uppgick till cirka 100 mnkr. Byggnationen följer tidplan och vattenverket beräknas stå klart under 2023.

Avtalet avslutas med Attendo Säteriet

Vård- och omsorgsföretaget Attendo driver sedan januari 2022 äldreboendet Attendo Säteriet i Mölnlycke på uppdrag av

Härryda kommun. Under våren 2022 fick kommunen signaler om brister i verksamheten och genomförde avtalsuppföljning. Uppföljningen bekräftade bristerna och Attendo inkom, på uppdrag av Härryda kommun, med en åtgärdsplan för hur bristerna skulle åtgärdas. Kommunen godkände inte åtgärdsplanen och avtalet sades upp efter beslut i kommunstyrelsen. Efter ett omfattande förbättringsarbete drivs boendet istället vidare av Attendo inom ramen för kommunens valfrihetssystem.

Minoritetsstyre efter valet

Efter valet styrs Härryda kommun i minoritet då inget block eller parti har egen majoritet. Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna, Kristdemokraterna, Sportpartiet och Kommunpartiet fick tillsammans 22 mandat. Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet 20 mandat samt Sverigedemokraterna 9 mandat.

Ny politisk organisation från 2023

Kommunfullmäktige beslutade i mars 2022, enligt förslag från beredningen för demokratifrågor, att fastställa en ny politisk organisation. Två nya nämnder inrättas – en nämnd för utbildning och kultur och fritid och en socialnämnd. Beslutet innebär att välfärdsnämnden avvecklas.

Försäljning och inköp av mark

Under året såldes kommunal mark för 234 mnkr, varav verksamhetsmark vid Airport City etapp 4 för 189 mnkr och Enebacken 1 för 3 mnkr. Beslut togs om att kommunen ska återköpa en verksamhetstomt vid Björrod exploateringsområde om 6,5 mnkr. Delredovisningen av Landvetters Backa omfattar markförsäljningar med 41,3 mnkr. Inga större markinköp har gjorts.

Tvister

Inga väsentliga rättstvister i kommunen pågår. ■

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Arbetet med att hålla Härryda kommuns vision och förhållningssätt levande i organisationen har fortsatt under året. Kommunstyrelsens uppsiktsplikt visar att verksamheterna i kommunens bolag har bedrivits enligt uppställda ändamål.

Styrning av koncernen

Kommunfullmäktige tillsätter representanter till bolagens styrelser. I Förbo AB där det är flera ägare, beslutas sammansättningen i samband med årsstämman och motsvarar aktuell politisk representation i respektive kommun. Kommunerna styr även bolagen genom ägardirektiv. Bolagens styrelser ska inhämta ställningstagande från Härrydas kommunfullmäktige inför beslut av principiell karaktär eller av större vikt.

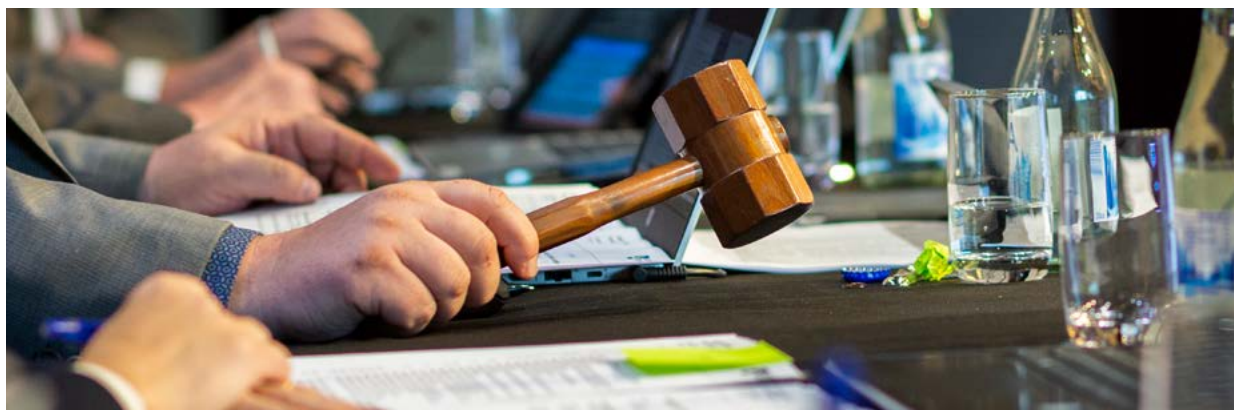
Styrning av Härryda kommun

Härryda kommuns styrmodell sker med hjälp av vision och förhållningssätt, övergripande inriktningar samt ett fåtal mål utöver de ekonomiska ramarna. Styrmodellen infördes 2019 och arbetet med uppbyggnad av arbetsätt och processer pågår. Modellen bör utvecklas kontinuerligt i dialog mellan politik och förvaltning för att säkerställa att den ger en ändamålsenlig och effektiv styrning av kommunens verksamheter.

2019 fastställde kommunfullmäktige en vision för kommunen. Visionen utgör en gemensam ledstjärna och pekar ut riktningen för kommunen. 2021 kompletterades visionen med förhållningssätt som beskriver vad som ska känne-

teckna hur medarbetarna är och agerar i sitt uppdrag, för att förverkliga visionen. Förhållningssätten fungerar kulturskapande för kommunen som organisation. Arbetet med att efterleva vision och förhållningssätt har fortsatt under året.

Budget och verksamhetsplaner

Under 2022 antog kommunfullmäktige budget för 2023 och plan för 2024–2025 inklusive inriktningar och uppdrag. Budget beslutas av kommunfullmäktige i juni varje år. Under hösten som följer utarbetar kommunstyrelsen och välfärdsnämnden budget, mål och inriktningar för respektive ansvarsområde utifrån kommunfullmäktiges beslut. I december 2022 tog kommunfullmäktige ett nytt beslut om budgeten som en konsekvens av kommunallagens bestämmelser om beslut om budget efter att allmänna val till kommunfullmäktige hållits.

Uppföljning

Uppföljning ingår som en del i kommunens planerings- och styrsystem. Hur budget och utfall stämmer överens är ett mått på den kontroll som kommunens beslutsfattare har över den egna ekonomiska utvecklingen. Under året görs fem uppföljningar med prognoser inklusive delårsbokslut per den 31 augusti, samt ett årsbokslut. I samband med delårsbokslut och bokslut gör nämnderna även en verksamhetsberättelse med uppföljning av grunduppdrag, mål och ekonomi. Kvalitetssäkring av grunduppdragen sker löpande under året med hjälp av kvalitetsindikatorer i respektive nämnd samt i verksamhetsberättelserna. I samband med delårsbokslut och årsbokslut sammanställs och analyseras prognos och resultat för kommunens bolag i en redovisning.

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt består enligt 6 kap. 1 § kommunallagen (2017:725) av att ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet. I uppsiktsplikten ingår även att styrelsen ska ha uppsikt över sådan avtalssamverkan som sker enligt 9 kap. 37 § kommunallagen eller enligt annan lag eller författning. Styrelsen ska vidare ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i kommunala bolag, stiftelser och föreningar samt i kommunalförbund som kommunen är medlem i. Av reglementet för kommunstyrelsen framgår även att styrelsen ska ha fortlöpande uppsikt över verksamheten i de företag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i, främst vad gäller ändamål, ekonomi

och efterlevnad av uppställda direktiv, men också gällande övriga förhållanden av betydelse för kommunen. Styrelsen ansvarar också för att fullmäktiges uppdrag verkställs och följs upp, om inte fullmäktige beslutat annat. För att fullgöra sina uppgifter utövar styrelsen löpande tillsyn och kontrollerar att nämnder och bolag följer fullmäktiges angivna mål och riktlinjer. Kommunstyrelsen har rätt att göra påpekanden, lämna råd och anvisningar. Om nödvändigt kan styrelsen föreslå att kommunfullmäktige ingriper. Styrelsen har formaliserat hur uppsiktsplikten ska fullgöras genom att anta riktlinjer för kommunstyrelsens uppsiktsplikt. Kommunstyrelsens fullgörande av uppsiktsplikten visar att verksamheten under 2022 i hel- och delägda bolag har bedrivits enligt fullmäktiges uppställda ändamål och hållit sig inom de kommunala befogenheterna. Det som framgår av bolagens årsredovisningar och övrig rapportering leder till samma slutsats.

Intern kontroll

Syftet med intern kontroll är att säkerställa att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt, att tillförlitlig finansiell rapportering sker samt att lagar och regelverk efterlevs. Kommunens nämnder antar årligen en plan för intern kontroll för att följa upp att verksamheten bedrivs enligt de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt samt följer bestämmelser i lag och författningar. Eftersom det var allmänna val under 2022 antog även valnämnden en plan för intern kontroll. Planerna tas fram genom att förvaltningsledning och sektorsledningar identifierar och värderar risker utifrån sannolikheten att det inträffar och hur väsentliga följderna blir om så sker. Åtgärder för att undanröja, minimera eller förebygga att dessa risker inträffar tas fram. Den interna kontrollen innebär att kontrollera om åtgärderna inom vissa riskområden fungerar som avsett, vilket beskrivs i respektive nämnds plan för intern kontroll. Resultatet redovisas till nämnderna i samband med årsbokslutet och delges kommunstyrelsen. Metoden och rutinerna för arbetet med intern kontroll har utvecklats ytterligare i syfte att hantera mer relevanta risker men också genom att utveckla internkontrollen som verktyg för verksamhetsutveckling och kvalitetssäkring. ■

God ekonomisk hushållning

Målen för god hushållning i Härryda kommun ska medverka till att varje generation tar ansvar för sitt nyttjande av kommunal verksamhet. Det övergripande målet är att vi efterlämnar miljömässiga, sociala och ekonomiska förutsättningar som är minst lika goda som vid övertagandet.

Uppföljning av mål – koncernen

I samband med antagande av budget för 2022 har kommunfullmäktige fastställt att de finansiella målen för god ekonomisk hushållning omfattar såväl kommunen som koncernen. De finansiella målen mäts och analyseras i fyraårsperioder.

Uppföljning av finansiella mål för god ekonomisk hushållning

● Uppfyllt ▲ Delvis uppfyllt ■ Ej uppfyllt

Finansiella mål		Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019
● Soliditetsnivån ökar med en procentenhet per år.	Förändring av soliditet	5	3	1	2
● Resultatet är 2,5 procent av skatter och generella statsbidrag.*	Resultatets andel av skatter och generella statsbidrag, %	14,7	14,7	13,6	7,0

* Till och med 2021 var målet, resultatet är 2,5 procent av verksamhetens nettokostnad.

Resultatet för koncernen uppgår till 14,7 % av verksamhetens skatter och generella statsbidrag och soliditeten ökar med fem procentenheter till 41%. Båda målen uppnås för 2022 samt för fyraårsperioden. Genom ägardirektiv regleras dessutom lönsamhet, soliditet och avkastning.

Uppföljning av mål – kommunen

Enligt kommunallagen ska ekonomi och verksamhet ange mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Kommunfullmäktige har fastställt två finansiella mål och fyra verksamhetsmål. Sammantaget bedöms Härryda kommun uppnå god ekonomisk hushållning. Det mycket goda resultatet för 2022 tillsammans med amortering av samtliga lån och låga investeringsnivåer bidrar till att de finansiella målen uppnås både 2022 och för den senaste fyraårsperioden. Av fyra verksamhetsmål bedöms tre som uppfyllda och ett som delvis uppfyllt.

Uppföljning av finansiella mål för god ekonomisk hushållning

Måluppfyllelsen mäts och analyseras i rullande fyraårsperioder. Kommunfullmäktiges finansiella mål syftar bland annat till att klara av framtida pensionsutbetalningar utan att urholka kommunens likviditet på sikt.

● Uppfyllt ▲ Delvis uppfyllt ■ Ej uppfyllt

Finansiella mål		Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019
● Soliditetsnivån ökar med en procentenhet per år.	Förändring av soliditet	11	12	1	2
● Resultatet är 2,5 procent av skatter och generella statsbidrag.*	Resultatets andel av skatter och generella statsbidrag, %	12,2	12,2	11,4	5,3

* Till och med 2021 var målet, resultatet är 2,5 procent av verksamhetens nettokostnad.

De finansiella målen mäts och analyseras i rullande fyraårsperioder. Målen syftar till att klara av framtida pensionsutbetalningar utan att urholka kommunens likviditet på sikt. Resultatet 2022 för fullfundsmodellen är 19 mnkr bättre än blandmodellen.

Soliditeten ökar med 11 procentenheter, från 44 till 55 % och resultatet för 2022 uppgår till 12,2 % av skatter och generella statsbidrag, vilket är högre än målsättningen på 2,5 %. Båda finansiella målen uppnås för 2022 och sett över en fyraårsperiod. Det goda resultatet på 314 mnkr i kombination med lägre investeringsvolym än planerat samt amortering av kommunens hela låneskuld bidrar till måluppfyllelsen. Vid utgången av 2022 är kommunen skuldfri.

Uppföljning av verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning

Målen avser bostadsbyggande, förskoleverksamhet, grundskola och gymnasium samt bostäder för äldre och personer med funktionsnedsättning. Nedan redovisas fastställda verksamhetsmål med förvaltningens bedömda måluppfyllelse.

● Uppfyllt ▲ Delvis uppfyllt ■ Ej uppfyllt

Verksamhetsmål	Indikator	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019
● Bostadsbyggandet utformas så att en befolkningsökning på lägst 1,5 % kan mötas med bostäder i alla ägande- och upplåtelseformer.	Befolkningstillväxt, andel (%)	1,9	2,0	0,7	0,5
	Antal färdigställda lägenheter	496	389	201	103
	Andel av större exploateringsområden med alla tre upplåtelseformerna, %	80	80	80	80
	Antal varianter på lägenhetsstorlekar i nyproducerade områden med flerbostadshus (1–5 rum och kök)	5	4	5	5

Målet bedöms vara uppfyllt. Befolkningstillväxten uppgick till 1,9 % och antalet färdigställda lägenheter till 496. Av dessa var 437 i flerbostadshus varav 60 i särskilt boende. Dessutom producerades 59 småhus. Den senaste tioårsperioden har folktäckningen varit 2,1 personer i snitt per nyproducerad lägenhet. Antal inflyttade per nyproducerad lägenhet under 2022 är 1,6 personer i snitt, vilket ligger på samma nivå som året innan. Det beror främst på att det har färdigställts mindre lägenheter i flerbostadshus, jämfört med tidigare år då tyngdpunkten låg på småhus.

● Full behovstäckning inom förskoleverksamheten och föräldrar kan välja verksamhetsform.	Antal barn som ej erhållit plats inom fyra månader (accepterar fler än ett alternativ)	0	0	0	0
	Andel föräldrar som får förstahandsval beträffande verksamhetsform, %	100	99,9	100	100

Målet bedöms vara uppfyllt. Vårdnadshavare kan välja mellan förskola och familjedaghem. Kommunen har klarat full behovstäckning och alla föräldrar har fått sitt förstahandsval beträffande verksamhetsform.

▲ Alla elever har efter slutförd grundskola eller gymnasieutbildning tillräcklig kompetens för arbete eller fortsatta studier.	Andel elever behöriga till gymnasieskolan, %	90,3	91,1	92,9	91,7
	Andel gymn.elever med examen inom fyra år, hemkommun, (%)	81,0	83,4	80,7	77,8
	Arbetslöshet, inklusive personer i program med aktivitetsstöd, 18–24 år (% av befolkningen i Härryda kommun)	4,9	4,5	7,0	4,8
	Arbetslöshet, inkl personer i program med aktivitetsstöd, 18–24 år (% av befolkningen i länet)	6,9	7,6	10,7	7,8

Målet bedöms vara delvis uppfyllt. Andel elever från grundskolan som var behöriga till gymnasiet är fortsatt stor och andelen elever som tar studentexamen inom fyra år är hög i förhållande till andra kommuner. Även om alla elever inte når gymnasieexamen så går många ut till arbete och försörjning - både de som studerat på yrkesprogram och de som läst högskoleförberedande program. Några fortsätter ett fjärde år och en del läser vidare på Vuxenutbildningen i den takt som passar dem bäst. Ungdomsarbetslösheten har minskat, och är låg jämfört med övriga kommuner i regionen.

● Det finns bostäder av god kvalitet och god tillgänglighet för äldres och funktionsnedsattas bedömda behov.	Antal ej verkställda beslut inom tre månader avseende särskilt boende	9	11	14	28
	Behov av särskilt boende, personer.	267	274	300	330
	Beräknat behov av bostad för funktionsnedsatta över 19 år, personer	111	133	131	130
	Antal externa utförare enligt LOV/LOU, särskilda boenden	1	0	0	0
	Antal externa utförare enligt LOU, bostad med särskild service	2	3	3	2
	Antal ej verkställda beslut inom tre månader avseende bostad med särskild service	4	2	6	3

Målet bedöms vara uppfyllt. Under året har behov och utbud av somatiska platser kontra demensplatser inte varit i balans och vid årets slut hade nio personer väntat längre än tre månader på att få sitt beslut verkställt. Sex av dessa har dock fått minst ett erbjudande om boendeplats. Utifrån förändrade behov har en omställning i egenregi inom verksamhetsområde vård och omsorg genomförts för att bättre anpassa utbudet till behoven inom målgruppen. Ytterligare ett äldreboende i kommunen, Attendo Säteriet har öppnats. Sektorn har även arbetat med övergång till valfrihetssystem enligt lagen om valfrihet (LOV) inom äldreboende. För personer med funktionsnedsättning finns i dagläget ett överskott av platser gällande servicebostäder, då behovet har varit fortsatt lägre än prognostiserat. Fyra personer väntade vid årsskiftet på erbjudande om plats varav tre personer fått minst ett erbjudande men tackat nej. För ett fåtal personer med särskilda behov köper kommunen plats av annan vårdgivare.

Ekonomisk ställning – finansiell analys

Syftet med den finansiella analysen är att visa om koncernen och kommunen upprätthåller en god ekonomisk hushållning, genom att redovisa ekonomisk utveckling och ställning över tid.

KONCERNEN

Sammanställd redovisning tas fram för att ge en bild av kommunens åtaganden, oavsett i vilken juridisk form som verksamheten bedrivs. Resultatet för koncernen är 379 mnkr, vilket motsvarar tio procent av omsättningen på 3,8 mdr. I redovisningen ingår förutom kommunen även Härryda Energi, Härryda Vatten och Avfall, Landvetter Södra Utveckling samt Förbo. Kommunen äger 100 procent i bolagen Härryda Energi, Härryda Vatten och Avfall och Landvetter Södra Utveckling samt 42 procent i Förbo. Kommunens andel i koncernen är cirka 88 procent.

Årets resultat: 378,6 miljoner kronor

Koncernens resultat är det starkaste hittills. Före koncernelimineringar redovisar Härryda Energi ett plusresultat på 25,4 mnkr, Härryda Vatten och Avfall 4,2 mnkr, Landvetter Södra Utveckling redovisar ett nollresultat samt Förbo 48,3 mnkr (kommunens andel, totalt redovisar Förbo plus 115 mnkr). Resterande 314,3 mnkr avser kommunens resultat. Båda finansiella målen uppnås för 2022 och för fyraårsperioden.

Kostnader och intäkter – marginell ökning

Bruttokostnaderna uppgick till 3 435 mnkr, vilket är en höjning med 312 mnkr jämfört med 2021. Nettokostnaderna

ökade med 79 mnkr till 2 155 mnkr. Verksamhetens intäkter uppgick till 1 280 mnkr, vilket motsvarar en ökning med 233 mnkr. Skatter och utjämning inom kommunen var 2 569 mnkr, vilket är en ökning med 6,7 procentenheter. Verksamhetens kostnader uppgick till 90 procent av de totala intäkterna, vilket är oförändrat jämfört med 2021. Finansiella kostnader var 41 mnkr och finansiella intäkter 6 mnkr.

Investeringar för 505 miljoner kronor och stark soliditet

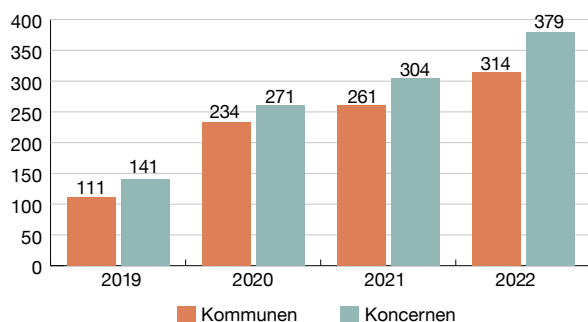
Bruttoinvesteringarna var 505 mnkr, varav 144 mnkr hänförs till kommunen. Av årets investeringar har 118 procent finansierats via koncernens interna kassaflöde, vilket är en förbättring med 32 procentenheter jämfört med föregående period. Orsaken är starkt resultat, lägre lån och lägre nettoinvesteringsnivå. Soliditeten har stärkts med fem procentenheter till 41 procent, vilket främst beror på det goda resultatet. Den långsiktiga skulden uppgick till 1 793,6 mnkr, vilket är en minskning med 133 mnkr. 1 534 mnkr avser banklån och 259 mnkr avser långfristig skuld till va-kollektivet samt skuld för gatukostnadsersättning och investeringsbidrag. Under året har nya lån upptagits med 15 mnkr och 147 mnkr har amorterats. Koncernens likvida medel uppgick till 313 mnkr, vilket är en minskning med 91 mnkr jämfört med 2021.

Resultaträkning, mnkr

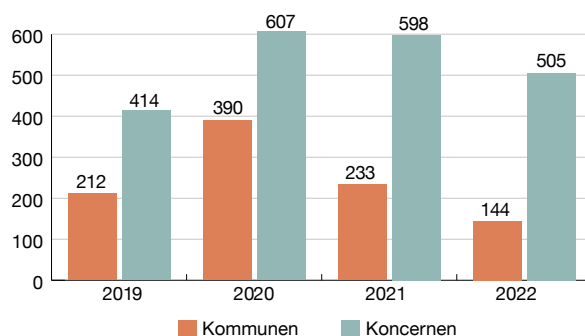
	BOKSLUT				BOKSLUT			
	2022	2021	2020	2019	2022	2021	2020	2019
Resultat före koncerneliminering								
Härryda kommun	314,3	261,4	234,2	110,7				
Härryda Energi AB	25,4	25,7	20,2	3,7				
Härryda Vatten och Avfall AB	4,2	-4,3						
Landvetter Södra Utv AB	0,0	0,0	0,0	0,0				
Andel av Förbo AB:s resultat	48,3	26,0	28,2	26,6				
<i>Justering utdelning och skatt</i>	-13,6	-4,5	-11,8					
Summa	378,6	304,3	270,8	140,9				
Resultat efter koncerneliminering								
Härryda kommun					343,4	283,5	241,2	124,2
Härryda Energi AB					9,5	13,3	12,7	-9,1
Härryda Vatten och Avfall AB					-8,5	-16,5		
Landvetter Södra Utv AB					0,1	-4,5	-0,2	26,7
Andel av Förbo AB:s resultat					47,8	33,0	28,9	-0,9
<i>Justering utdelning och skatt</i>					-13,6	-4,5	-11,8	
Summa					378,6	304,3	270,8	140,9

Förändrad redovisning från och med 2020 inom koncernen avseende bokslutsdispositioner och skatt. Det är orsaken till HEAB:s resultatökning.

Resultatutveckling, 2019–2022, mnkr

Nettoinvesteringar, 2019–2022, mnkr

KOMMUNEN

RESULTAT

Resultatet på 314 miljoner kronor uppfyller mål för god ekonomisk hushållning

Resultatet är det bästa i kommunens historia och motsvarar 12,2 procent av verksamhetens intäkter från skatter och generella statsbidrag, som uppgår till 2,6 mdkr. I resultatet ingår överskott från exploatering och gatukostnadsersättning om sammanlagt 210 mnkr samt kostnader för medfinansiering till Trafikverket med 128 mnkr. Skatter och bidrag är 116 mnkr högre än budget. Resultatet exklusive exploateringsintäkter, gatukostnadsersättning och medfinansiering uppgår till 217 mnkr. *Ytterligare budgetavvikelser redovisas på sidan 23 samt under avsnittet drift och investeringsredovisning på sidan 40.* Resultatet är 53 mnkr starkare än föregående år, snittresultatet för de senaste fyra åren är 230 mnkr. Balanskravet uppnås och de två finansiella målen uppnås både för 2022 och för den senaste fyraårsperioden.

Intäkter och kostnader

Verksamhetens intäkter är 790 mnkr, vilken är en ökning med 172 mnkr jämfört med 2021. Den största ökningen är exploateringsintäkter om 145 mnkr. Kostnaderna har ökat med 276 mnkr och uppgår till 2 910 mnkr. Kostnaden för medfinansieringen till Trafikverket för Airport City uppgår till 128 mnkr.

Verksamhetens nettokostnader och skatteintäkter

Nettokostnaderna är 2 247,6 mnkr. De bör vara lägre än skatteintäkter och utjämningsbidrag som är 2 568,7 mnkr. Ett mått på detta är nettokostnadernas andel av skatteintäkter och utjämningsbidrag, som visar hur stor del av skatteintäkterna som går till den löpande verksamheten. Om nettokostnadsandelen är under 100 procent har kommunen en positiv balans mellan löpande kostnader och intäkter. För 2022 är nettokostnadsandelen 88 procent, vilket är en förbättring med en procentenhet jämfört med 2021.

Nettokostnaden har ökat med fem procentenheter medan skatteintäkter och utjämningsbidrag har ökat med 6,7 procentenheter.

Om exploateringsnettet exkluderas från verksamhetens nettokostnad landar ökningen under 2022 istället på 11,2 procentenheter. Den senaste fyraårsperioden har nettokostnaderna stigit med 2,3 procentenheter och skatteintäkter och utjämningsbidrag med 5,1 procentenheter. Förändringen bör ses över flera år.

Investeringar på 144 miljoner kronor och en självfinansieringsgrad på 306 procent

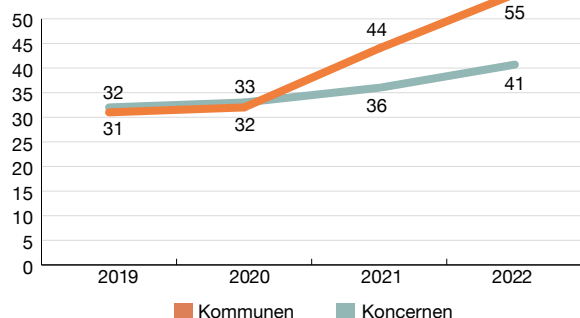
Kommunen strävar efter investeringar med god framförhållning och helst en jämn investeringsnivå över tid. Årets investeringar uppgår till 144 mnkr. Nivån är 183 mnkr lägre än budgeterat, vilket till stor del beror på tidsförskjutningar och fördröjningar av projekt till följd av överklagande och ytterligare utredningar. Exempel på detta är investeringsanslaget om 50 mnkr för inköp av idrottshall vid Wallenstam arena som inte använts då politiskt beslut inväntas. Av nettoinvesteringar finansierades 306 procent via årets resultat och avskrivningar, vilket är 141 procentenheter bättre än föregående år. Nettoinvesteringarna är 5,6 procent av skatteintäkter och utjämningsbidrag, vilket är 4,1 procentenheter lägre än 2021.

Läs vidare om investeringar och budgetavvikelser på sidan 40 och 43.

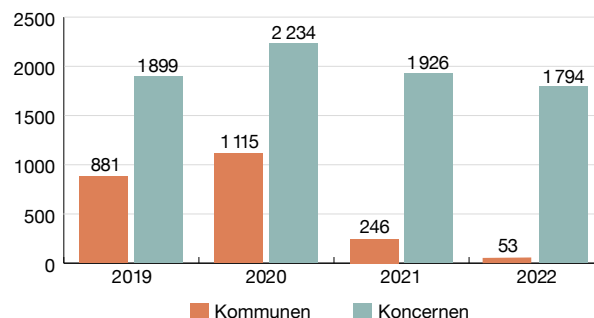
Ökad soliditet till 55 procent

Soliditeten beskriver kommunens ekonomiska styrka på lång sikt och visar hur stor del av kommunens tillgångar som kommunen själv finansierat, det vill säga eget kapital i förhållande till det bokförda värdet på tillgångarna. Faktorer som påverkar soliditeten är resultatutveckling samt förändring av tillgångar och skulder. Vid bedömning av den ekonomiska situationen är det soliditetens utveckling snarare än den absoluta nivån som är mest intressant. För 2022 uppgår soliditeten till 55 procent, vilket är en ökning med 11 procentenheter. Det goda resultatet på 314 mnkr i kombination med låg investeringsvolym samt amortering av kommunens hela låneskuld bidrar till soliditetsförbättringen. Det finansiella målet för god ekonomisk hushållning anger att soliditeten ska öka med en procentenhet per år. Målet har uppnåtts både för 2022 och för den senaste fyraårsperioden.

Soliditetsutveckling, 2019–2022, %

Långfristiga skulders utveckling, 2019–2022, mnkr

Tillgångar: 3 257 miljoner kronor

De totala bokförda tillgångarna är 3 257 mnkr, vilket är en minskning med 100 mnkr jämfört med 2021. Av anläggningstillgångarna, som uppgår till 2 513 mnkr, avser 2 295 mnkr kommunens inventarier, anläggningar och byggnader. Resterande avser finansiella anläggningstillgångar. Tomtmark till försäljning uppgår till 152 mnkr, vilket är en minskning med 35 mnkr. Av kommunens utnyttjande lokalyta på 226 396 m² äger kommunen 90 procent.

Långfristiga skulder: 53 miljoner kronor

Skulden vid årsskiftet var 53 mnkr och avser bokförd skuld för gatukostnadsersättning och investeringsbidrag. Under året har 250 mnkr amorterats och 200 mnkr av låneskulden förts över till dotterbolaget Härryda Vatten och Avfall AB. Kommunen har inga banklån vid utgången av året.

Kommunalskatt

Den totala kommunalskatten i Härryda kommun var under år 2022 32,24 kronor per intjänad hundralapp för en person som inte var medlem i Svenska kyrkan. 20,50 kronor gick till kommunen, 11,48 kronor gick till regionen och 0,26 kronor till begravningsavgift. Kommunens skattesats sänktes 2022 med 12 öre till 20,50 kronor. Kommunala skattesatsen är oförändrad 2023.

RISK

Likviditet: 308 miljoner kronor

Kassalikviditeten uppgår till 308 mnkr, vilket är en minskning med 88 mnkr. Kommunen har tillsammans med Härryda Energi AB, Landvetter Södra Utveckling AB och Härryda Vatten och Avfall AB en likviditetsreserv i form av en kreditlimit på kommunens koncernkonto på 200 mnkr som inte utnyttjats.

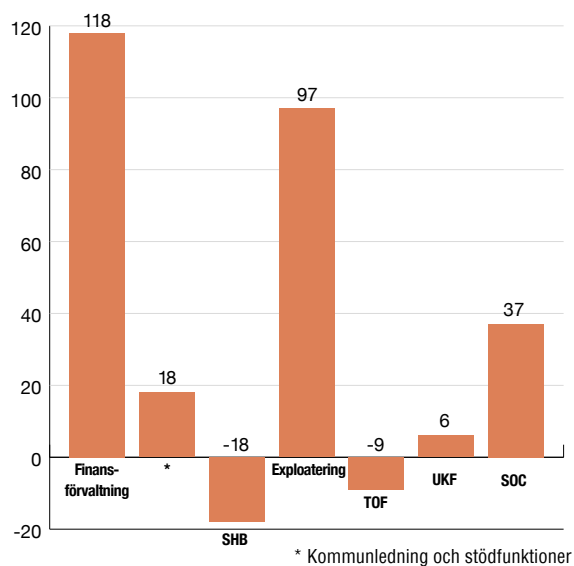
Pensionsskuld: 806 miljoner kronor

Pensionsskulden redovisas i sin helhet, som avsättning och uppgår till 805,8 mnkr. 66 procent avser pensioner intjänade före 1998, vilket är en minskning med tre procentenheter jämfört med 2021. Pensionsskulden intjänad efter 1998 har däremot ökat med sex procentenheter. Skulden beräknas av KPA Pension. Jämfört med 2021 har den totala pensionsskulden minskat med fyra mnkr. Minskningen förklaras av att årets utbetalningar har varit större än uppräknigen av gamla skulder och intjänandet av ny. Under året har pensionsutbetalningar, inklusive löneskatt, gjorts med 42,8 mnkr, varav utbetalningar intjänade före 1998 uppgick till 34,5 mnkr.

Borgensåtaganden: 1 072 miljoner kronor

Kommunens borgensåtaganden var 1 072 mnkr, vilket är en ökning med 216 mnkr jämfört med 2021. Kommunfullmäktige beslutade under året att bevilja ytterligare borgen till Härryda Vatten och Avfall AB med 200 mnkr med anledning av fortsatt utbyggnad av vattenverk och överföringsledningar. Åtagandena består till 95 procent av förpliktelser mot kommunens egna och delägda bolag och organisationer. Resterande avser åtaganden för föreningar som verkar inom kommunen och uppgår till 49 mnkr. Kommunen har utöver detta ett åtagande för Kommuninvest AB:s förpliktelser. För närvarande bedöms åtagandena inte utgöra någon väsentlig risk för kommunen.

Budgetavvikelser per sektor/verksamhet 2022, mnkr

KONTROLL

Resultat jämfört med budget

Den ekonomiska uppföljningen ingår som en del i kommunens planerings- och styrsystem.

Kommunens resultat är 248 mnkr bättre än budgeterat. Verksamheternas sammanlagda budgetavvikelse visar en positiv avvikelse på 130 mnkr, vilket är i nivå med föregående års budgetavvikelse. I budgetavvikelsen ingår exploateringsintäkter, gatukostnadsersättning och medfinansiering med 97 mnkr.

Budgetavvikelser drift 2022, mnkr

Finans	+118,3
Högre skatter och bidrag jämfört med budget	+94,0
- varav slutavräkningar	+58,0
Lägre lånenivå än planerat bidrar till bättre finansnetto	+10,5
Ersättning för sjuklönekostnader	+13,0
Högre kostnader för el	-13,6
Kommunledning och stödfunktioner	+18,3
Ej nyttjande av kommunstyrelsens reserv	+ 11,0
Samhällsbyggnad	-17,9
Marksanering i Mölnlycke fabriker	-14,0
Lägre kapitaltjänstkostnader på grund av lägre investeringsnivå	+ 3,8
Exploatering, gatukostnadsersättning och medfinansiering	+97,0
Slutredovisning av Airport City	+177,0
Delredovisning av Landvetters Backa	+23,0
Medfinansiering till Trafikverket	-113,0
Gatukostnadsersättningar	+20,0
Teknik och förvaltningsstöd	-9,5
Ökat fastighetsunderhåll enligt beslut i kommunfullmäktige	-7,4
Stigande livsmedelspriser	-3,2
Utbildning, kultur och fritid	+6,3
50 fler barn än budgeterat inom förskolan	-6
Ej budgeterat statsbidrag inom förskolan samt fler sålda och färre köpta platser inom förskolan	+14
Färre elever inom särskoleverksamheten	+3,2
Vakanser inom verksamhet elevhälsa och intäkter från Migrationsverket	+3,1
Personalförstärkning inom vissa grundskolor	-6,6
Fler köpta platser samt ökade kostnader för skolskjuts inom grundskolan än budgeterat	-4,6
Budgeterat ny idrottshall i Mölnlycke har inte tagits i bruk, vilket medfört lägre kostnader	+4,3
Socialtjänst	+36,8
Lägre efterfrågan inom hemtjänst och äldreboende	17,4
Försenad start samt avslutat entreprenadavtal med Attendo Säteriet	11,9
Lägre kostnader för placeringar av barn och unga	6,8
Lägre kostnader för försörjningsstöd	4,4
Ökade kostnader för vuxna med missbruk och/eller samsjuklighet	-8,9

Sammanfattande ekonomisk analys – stark ekonomi inför framtida utmaningar

Årets resultat är det högsta i kommunen någonsin och stärker de ekonomiska förutsättningarna inför kommande års utmaningar. Balanskravet uppnås och det genomsnittliga resultatet under fyraårsperioden är 230 mnkr per år, vilket motsvarar 9,7 procent av skatter och generella statsbidrag. Det kan jämföras med kommunens mål på 2,5 procent. Soliditeten under senaste fyraårsperioden har ökat med 24 procentenheter. Sett ur ett längre perspektiv har soliditeten stärkts med 38 procentenheter från 2012 till 55 procent 2022.

Känslighetsanalys

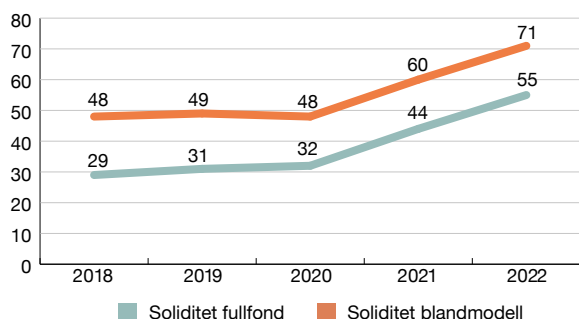
Ett antal faktorer påverkar hur kommunens ekonomi kommer att utvecklas i framtiden. Vissa av dem kan kommunen påverka genom egna beslut, andra inte. De senare kan exempelvis vara konjunktursvängningar eller förändrade lagar och förordningar. Kommunen ansvarar för att ha en finansiell beredskap att hantera förändringar, både externa oförutsedda händelser och förändringar i den egna kommunen. Möjligheten att, med egna åtgärder, öka intäkterna genom höjda taxor

Känslighetsanalys, årseffekt

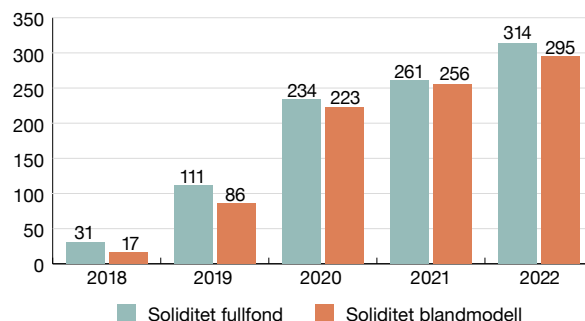
Förändringar	Mnkr
Lönekostnader inkl sociala avgifter, en procent	-17,6
Skatteunderlag, en procent	+/-23,4
Utdebitering 10 öre	+/-11,5
Ränta med en procent	+/-0,5
Inflation, en procent	+/-11,7

och avgifter är begränsade, eftersom maxtaxor finns inom såväl barn- som äldreomsorg. Störst finansiell påverkan har skatteunderlagsutvecklingen i riket och befolkningsutvecklingen i kommunen kombinerat med statliga beslut. Under senare tid har den stigande inflationen lett till ökade pensionskostnader. Tabellen ovan visar vilken effekt olika händelser har på Härryda kommuns ekonomi. ■

Soliditetsutveckling, % fullfond och blandmodell

Resultatutveckling, mnkr fullfond och blandmodell

Pensionsmodell

– fullfond och blandmodell – en jämförelse

I Härryda kommun redovisas pensionsskulden enligt fullfonderingsmodellen, vilket innebär avsteg från gällande lagstiftning. Syftet är att uppnå en mer rättvisande redovisning.

Modellen innebär att pensionsåtagandet redovisas i balansräkningen som en avsättning samt att hela den årliga förändringen bokförs som kostnad. Enligt blandmodellen ska istället pensionsförpliktelser intjänade till och med 1997 redovisas som en ansvarsförbindelse och utbetalda pensioner via resultaträkningen. Ovan redovisas differensen mellan den tillämpade redovisningen och blandmodellen.

Staplarna ovan visar resultatutveckling enligt fullfond respektive blandmodell. Det är en marginell skillnad i resultatet och de senaste åren har resultatet enligt fullfundsmodellen varit något högre än i blandmodellen. Utbetalning av pensioner intjänade till och med 1997 bokförs i resultaträkningen enligt blandmodellen medan motsvarande post enligt fullfundsmodellen hanteras som en amortering i balansräkningen. För 2022 är verksamheternas kostnader 35 mnkr högre i blandmodellen medan de finansiella kostnaderna är 16 mnkr lägre. Detta innebär att resultatet för 2022 enligt blandmodellen är 19 mnkr lägre jämfört med fullfundsmodellen.

Resultaträkning 2022, mnkr, en jämförelse

	Fullfond	Blandmodell
Verksamhetens intäkter	790	790
Verksamhetens kostnader	-2 910	-2 945
Avskrivningar	-128	-128
Verksamhetens nettokostnader	-2 248	-2 283
Skatteintäkter, bidrag och utjämning	2 569	2 569
Finansnetto	-7	9
Årets resultat	314	295

Balansräkning 2022, mnkr, en jämförelse

	Fullfond	Blandmodell
Summa tillgångar	3 257	3 257
Skulder		
Eget kapital	1 785	2 319
Avsättningar pensioner	806	271
Övriga skulder	666	666
Summa skulder	3 257	3 257
<i>Ansvarförbindelser</i>	<i>1 023</i>	<i>1 558</i>

Tabellen, på föregående sida, visar utvecklingen av soliditeten enligt fullfonds- respektive blandmodellen. Soliditeten enligt fullfondsmodellen visar en lägre soliditet än blandmodellen. Det beror på att pensionsskulden intjänad till och med 1997 inte ligger med i balansräkningen som en avsättning utan istället utanför balansräkningen som en ansvarsförbindelse. Effekten av detta är att

kommunens egna kapital stärks med motsvarande enligt blandmodellen. Efterhand som utbetalning av pensioner amorteras i balansräkningen kommer soliditeten att stärkas. Långtidsprognosen för pensionsskulden visar att utbetalningarna är högre än kostnaden. I genomsnitt innebär det ett ökat likviditetsbehov på cirka 10 mnkr årligen, vilket kommunfullmäktiges finansiella mål tagit höjd för. ■

Balanskravet uppnås

Enligt kommunallagen har kommunerna ett balanskrav, det vill säga att intäkterna ska täcka kostnaderna. Om kostnaderna för ett visst räkenskapsår överstiger intäkterna, ska det negativa resultatet enligt huvudprincipen regleras och det redovisade egna kapitalet återställas under de följande tre åren. Om det inte finns särskild anledning ska fullmäktige vid sådana lägen anta en åtgärdsplan för hur kommunen ska åstadkomma återställningen. Efter justeringar uppgår resultatet för Härryda kommun 2022 till 293,7 mnkr. Kommunen uppfyller därmed lagens minimikrav på god ekonomisk hushållning. Redovisat resultat enligt blandmodellen uppgår till 295,3 mnkr. ■

tige vid sådana lägen anta en åtgärdsplan för hur kommunen ska åstadkomma återställningen. Efter justeringar uppgår resultatet för Härryda kommun 2022 till 293,7 mnkr. Kommunen uppfyller därmed lagens minimikrav på god ekonomisk hushållning. Redovisat resultat enligt blandmodellen uppgår till 295,3 mnkr. ■

Avstämning av balanskrav, mnkr

	2022	2021	2020	2019
Redovisat resultat enligt fullfondsmodellen	314,3	261,4	234,2	110,7
Pensionsförpliktelser före 1998	-19,0	-5,9	-11,0	-25,0
Redovisat resultat enligt blandmodellen	295,3	255,5	223,2	85,7
Realisationsvinster	-1,6	-2,2	0,0	-0,3
Balanskravsresultat	293,7	253,3	223,2	85,4

Härryda kommun tillämpar inte Resultatutjämningsreserv RUR.

Kompetensförsörjning – en stor utmaning

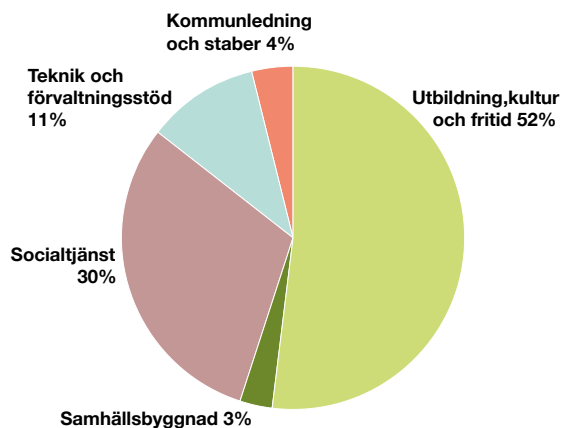
KONCERNEN

2 949 personer var tillsvidareanställda i koncernen vid 2022 års slut, av dem arbetade 97 procent i kommunen och 80 procent var kvinnor. Medianlönen per månad sträcker sig mellan 35 550 kronor inom Härryda kommun till 41 390 kronor inom Förbo. Koncernen har en förhållandevis låg sjukfrånvaro, lägst inom Härryda Vatten och Avfall och högst i kommunen som hade 7,9 procents sjukfrånvaro.

KOMMUNEN

2022 minskade antalet anställda marginellt i Härryda kommun. Personalomsättningen ökade och även sjukfrånvaron ökade något mot föregående år. En av de stora utmaningarna framöver är kompetensförsörjningen och konkurrensen om medarbetare, främst inom vissa bristyrken. Kärnan i kommunens personalarbete är därför att fortsätta skapa förutsättningar för ett gott medarbetarskap och ledarskap, samt att förstärka kommunens kompetensförsörjningsarbete och arbetsgivarvarumärket.

Fördelning av tillsvidareanställda per sektor

Personalkostnader, mnkr

	2022	2021	Förändring jmf med 2021
Lön	1 268,9	1 239,0	2%
varav arvoden till förtroendevalda	8,3	7,7	7,8%
varav övertid och mertid	13,2	11,7	12,8%
Övrigt	6,3	8,9	-29,2%
Sociala avgifter	386	375,8	2,7%
Pensionskostnader inkl särskild löneskatt	100,0	132,1	-24,3%
Totalt	1 761,2	1 755,8	0,3%

Arvoden, lön och ersättningar till styrelse och ledning

Exklusive sociala avgifter, mnkr	2022	2021	2020
Arvoden kommunalråd (3 st)	2,6	2,6	2,5
Kommundirektör	1,3	1,3	1,3
Övrig ledningsgrupp (7 st)	7,1	6,7	6,4

Personalstruktur

Antalet tillsvidareanställda var 2 853 den 31 december 2022. Det är en minskning med fyra medarbetare jämfört med 2021. Därutöver hade kommunen 339 visstidsanställda medarbetare. Anledningen till visstidsanställningar är oftast vikariat på grund av föräldraledighet, sjukdom eller tjänstledighet. Det kan också bero på att de behörighetskrav som krävs för en tillsvidareanställning inte är uppfyllda.

Medelåldern för de anställda 2022 var 46,9 år vilket är samma siffra som 2021. Genomsnittlig sysselsättningsgrad för tillsvidareanställda 2022 var 97,8 procent och 2021 var den 97,5 procent. Av kommunens tillsvidareanställda har 92 procent en heltidsanställning.

Antalet tillsvidareanställda och medianlön, inom koncernen

	SUMMA		FÖRDELAT		FÖRDELAT		MEDIANLÖN	
	2022	2021	MÄN	KVINNOR	MÄN	KVINNOR	2022	2021
	2022	2021	2022	2022	2021	2021	2022	2021
Härryda kommun	2 853	2 857	571	2 282	543	2 314	35 550	34 800
Härryda Energi AB	38	36	25	13	24	12	36 600	36 250
Förbo AB	29	28	15	14	14	14	41 390	40 187
Landvetter Södra Utveckling AB	Bolaget har inga anställda utan köper tre tjänster; VD, marknadsansvarig och projektledare från Härryda kommun.							
Härryda Vatten och Avfall AB	29	26	17	12	15	11	37 050	35 000
Summa	2 949	2 947	628	2 321	596	2 351		

Vid året slut var antalet tillsvidareanställda medarbetare 2 853 och antalet visstidsanställda medarbetare 339.

Löner

Medianlönen för tillsvidareanställda medarbetare var vid årets slut 35 550 kronor per månad. Det är en ökning med 750 kronor per månad jämfört med 2021.

Kvinnor och män – en jämförelse

80 procent av alla tillsvidareanställda är kvinnor. Förhållandet är ungefär likadant i alla kommuner och skiljer sig inte mycket över åren. En av få yrkesgrupper med en relativt jämn könsfördelning är gymnasielärare. Av samtliga chefer i kommunen är 71,6 procent kvinnor. I gruppen sektorchefer, verksamhets- och funktionschefer är fördelningen mellan kvinnor och män jämnare: 62,1 procent är kvinnor.

Fortsatt satsning på kompetensförsörjning

Personalomsättningen i kommunen 2022 ökade jämfört med föregående år. Av de 355 personer som slutade sin tillsvidareanställning förra året avgick 62 anställda med ålderspension. Om man bortser från pensionsavgångar var

det 10,3 procent av den tillsvidareanställda personalen som slutade 2022. Motsvarande siffra 2021 var 7,3 procent.

I samverkan med de fackliga organisationerna har en strategisk kompetensförsörjningsplan tagits fram. Planen ligger till grund för arbetet med kompetensförsörjning samt lönestrategiska satsningar. Under året gjordes strategiska satsningar i form av bland annat kompetensutvecklingsinsatser, för att i god tid sörja för den framtida kompetensen. Under året fortsatte arbetet med att implementera kommunens vision och förhållningssätt i organisationen.

Minskad sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron för 2022 var 7,9 procent. Det är en ökning med 0,6 procentenheter jämfört med 2021. Den korta frånvaron, dag 1–14, ökade med 0,3 procentenheter och den längre frånvaron ökade med 0,1 procentenheter. En knapp tredjedel av sjukfrånvaron utgjordes av deltidfrånvaro, vilket innebär att medarbetaren i någon mån arbetar och håller kontakt med arbetsplatsen.

Åldersstruktur bland tillsvidareanställda inom koncernen

Ålder	Härryda kommun	Förbo 42%	HEAB	HVAAB	Summa	Härryda kommun	Förbo 42%	HEAB	HVAAB	Summa
	Antal 2022	Antal 2022	Antal 2022	Antal 2022	Antal 2022	Antal 2021	Antal 2021	Antal 2021	Antal 2021	Antal 2021
– 29 år	153	3	5	1	162	172	3	3	0	178
30 – 39 år	671	8	16	7	702	656	8	14	8	686
40 – 49 år	792	7	8	5	812	788	6	6	4	804
50 – 59 år	809	11	7	12	839	805	11	10	10	836
60 år –	428	1	2	4	435	436	0	3	4	443
Totalt	2 853	29	38	29	2 949	2 857	28	36	26	2 947
Medelålder	46,9	44,9	40	47		46,9	43,6	43	46	

Sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid, inom koncernen, %

	Härryda kommun 2022	Förbo 2022	HEAB 2022	HVAAB 2022	Härryda kommun 2021	Förbo 2021	HEAB 2021	HVAAB 2021
Total sjukfrånvaro	7,9	4,5	3,8	2,0	7,3	3,4	2,4	1,7
varav sjukfrånvaro över 60 dgr	40,3	0,6	45,6	0,0	40,8	0,6	0,0	0,0
Män	4,9	3,1	3,1	2,5	4,8	3,3	2,5	2,3
Kvinnor	8,7	6,1	5,0	1,2	7,9	3,6	2,3	0,9
Åldersgruppen < 29 år	5,9	3,3	6,4	0,0	5,9	0,0	2,4	0,0
Åldersgruppen 30 – 49 år	7,3	4,3	1,3	4,6	6,8	2,7	2,1	2,7
Åldersgruppen > 50 år	9,1	4,9	7,8	5,8	8,2	4,4	3,4	1,0

I redovisningen ingår alla som haft anställning, oavsett anställningsform.

Hälsofrämjande arbete

Personalfunktionen och 140 hälsoinspiratörer i verksamheterna står tillsammans för en stor del av kommunens hälsofrämjande arbete. Previa är upphandlad företagshälsovård och arbetar framför allt med rehabiliteringsärenden och insatser inom arbetsmiljöområdet. Previa genomför även medicinska kartläggningar åt förvaltningen. Medarbetare som behöver stöd och råd inom ekonomi, juridik, relationer och hälsa erbjuds kostnadsfri telefonrådgivning via Falck. Kommunen har även ett nära samarbete med Härryda kommuns kultur och idrottsförening (HKIF) som anordnar många olika hälsofrämjande aktiviteter för medarbetare. Målet är att bidra till ett bättre hälsoläge.

Padel i Hkifis regi

Utbildning och information

Nya chefer i kommunen genomgår under ett år en utbildning som bland annat tar upp kommunens organisation, ekonomi, rekrytering och arbetsrätt – men även ledarskap, konflikthantering och förhållningssätt. Kommunen har en digital introduktion för nya medarbetare som innehåller viktig information, tips och råd samt fakta om kommunen. Delar av introduktionen skickas till nyanställda redan innan medarbetaren börjat sin anställning.

Semesterlöneskuld och övertidsskuld

Semesterlöneskulden som utgörs av inestående outtagna semesterdagar, uppgick vid årets slut till 71,5 mnkr vilket är en minskning med 2,5 mnkr jämfört med föregående år. Skulden för outtagen övertid uppgick till 2,8 mnkr. Ferielöneskulden för lärarkollektivet inklusive upphållslöneskuld var 32,5 mnkr, en ökning med 1,5 mnkr jämfört med 2021. Den sammanlagda skulden uppgick därmed till 106,8 mnkr inklusive sociala avgifter.

Framtiden

För att kunna bibehålla och utveckla den välfärd som medborgarna förväntar sig och behöver ställs allt högre krav på motiverade, engagerade och kompetenta medarbetare. En av de stora utmaningarna framöver är konkurrensen inom vissa bristyrken. Arbetet med att fortsätta skapa förutsättningar för såväl ett gott medarbetarskap som ledarskap, är därför prioriterat. Det betonas också i det personalpolitiska programmet tillsammans med behovet av en god kommunikation och samverkan. Organisationen har genomgått en digital omställning under de senaste tre åren vilket bland annat bidragit till nya arbetsätt och mötesformer samt utvecklade strategier för distansarbete. En stor utmaning har varit att bibehålla en god och säker arbetsmiljö, både för medarbetare som utför arbetet hemifrån och på arbetsplatsen. ■

Så hänger personalpolitiska programmet (PPP) och förhållningssättet ihop

Det personalpolitiska programmet, (PPP), handlar främst om hur vi är mot varandra internt i organisationen – hur vi bygger trygga team, så att vi klarar av att jobba effektivt och leverera med kvalitet. Vårt nya gemensamma förhållningssätt kopplat till visionen, har fokus på hur vi är och uppfattas i mötet med dem vi är till för – invånare, brukare, näringsliv och besökare. PPP och förhållningssättet överlappar och kompletterar varandra, och med hjälp av dessa får vi goda förutsättningar att uppnå visionen.

Andelen personer över 80 år ökar med nära 50 procent under de kommande tio åren, samtidigt som personer i arbetsför ålder bara ökar med knappt fem procent.

Ekonomiska utmaningar framöver

Ekonomistyrningen ska bidra till att de finansiella målen stödjer verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning. Med andra ord ska ekonomin ge utrymme för att kommunens verksamheter ska kunna genomföra det som krävs för att uppnå de prioriterade politiska målen.

Kommunen levererar merparten av de välfärdstjänster som efterfrågas av invånarna. Att ha ett finansiellt utrymme för detta är grundläggande god ekonomisk hushållning.

Demografisk utveckling är en allt större utmaning

Kompetensförsörjning är och kommer att vara en stor utmaning när befolkningsstrukturen förändras framöver. Andelen personer över 80 år ökar under de kommande tio åren med nära 50 procent samtidigt som personer i arbetsför ålder ökar med knappt fem procent. Trots högre sysselsättning kommande år räcker inte det för att täcka de ökade personalbehoven i samhället.

Från återhämtning till inbromsning

Under 2023 och 2024 väntas tuffare ekonomiska tider för kommunen till följd av inflation och annalkande lågkonjunktur. Detta kommer att innebära utmaningar för perioden 2023–24. De negativa konjunkturutsikterna och den höga inflationen har kommit snabbt och ger ett bekymmersamt läge. Kommunen behöver nu både hantera ett ekonomiskt tufft läge och hitta arbetskraft med rätt kompetens, vilket kan bli en utmaning. För att hantera situationen kan kommunen behöva vidta olika åtgärder. Det handlar bland annat om att effektivisera och bromsa de ökade behoven av

välfärd med hjälp av förebyggande arbete. Det krävs också nya arbetssätt, bland annat genom att nyttja digital teknik, stärka arbetsmiljön och skapa förutsättningar för fler att arbeta heltid och arbeta längre upp i åldrarna.

Ökad förståelse för uppdraget

Kombinationen av lägre tillväxt, demografiskt betingade behov och svårigheter att rekrytera personal gör att kommunens verksamheter står inför stora utmaningar. Pandemin kan dock ha ökat viljan att finansiera välfärdstjänster, samtidigt som det blivit mer attraktivt att arbeta inom kommunens kärnverksamheter.

Arbete mot klimatpåverkan och att bromsa klimatförändringar påverkar i hög grad i Härryda kommun. Kommunen genomför och kommer att genomföra åtgärder för att bidra till klimatomställningen inom exempelvis byggande, transporter, energisystem och avfallshantering. Samtidigt behöver insatser sannolikt göras för att begränsa och åtgärda skador som uppkommer på grund av klimatförändringarna.

Koncernens förutsättningar

Nedan visas budgeten för koncernen Härryda kommun de kommande två åren. Utfallet kommer sannolikt att påverkas av de ekonomiska påfrestningarna under de aktuella åren. ■

Ekonomiska ramar 2023 och 2024, koncernen					
	RESULTAT, MNKR		INVESTERING, MNKR		
	2024	2023	2024	2023	
Härryda kommun	14,1	8,3	226,6	163,2	
Förbo AB, 42%	10,9	13,4	81,1	56,7	
Härryda Energi AB	17,0	17,8	40,5	49,8	
Landvetter Södra Utveckling AB	0,0	0,0	0,0	0,0	
Härryda Vatten och Avfall AB	0,0	0,0	211,5	125,6	

Bolagens resultat, före bokslutsdispositioner.

RESULTATRÄKNING miljoner kronor

	Not	KOMMUNEN		KONCERNEN	
		2022	2021	2022	2021
Verksamhetens intäkter	1	789,9	617,5	1 280,2	1 047,0
Verksamhetens kostnader	2	-2 909,9	-2 633,5	-3 217,0	-2 909,8
Avskrivningar	3	-127,6	-124,3	-218,4	-213,4
Verksamhetens nettokostnader		-2 247,6	-2 140,3	-2 155,2	-2 076,1
Skatteintäkter	4	2 263,4	2 150,8	2 263,4	2 150,8
Generella statsbidrag och utjämning	5	305,3	255,8	305,3	255,8
Verksamhetens resultat		321,1	266,3	413,5	330,5
Finansiella intäkter	6	18,3	16,8	6,3	4,0
Finansiella kostnader	6	-25,1	-21,7	-41,3	-30,3
Resultat efter finansiella poster		314,3	261,4	378,6	304,3
Extraordinära poster		0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	7	314,3	261,4	378,6	304,3
Budget		66,0	36,2		

KASSAFLÖDESRAPPORT miljoner kronor

	Not	KOMMUNEN		KONCERNEN	
		2022	2021	2022	2021
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat	14	314,3	261,4	378,6	304,3
Justering för av- och nedskrivningar	3	127,6	124,3	218,4	213,4
Justering för gjorda avsättningar	15,16	134,6	22,5	151,0	36,2
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	8,14	0,0	2,4	0,0	2,4
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		576,5	410,6	748,0	556,3
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	12	9,3	-107,9	-25,4	-53,9
Ökning/minskning tomtmark till försäljning		35,3	-59,9	38,1	-62,7
Ökning/minskning kortfristiga skulder	18	-356,4	-27,2	-185,2	7,5
Kassaflöde från den löpande verksamheten		264,6	215,6	575,6	447,2
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i immateriella anläggningstillgångar	9	0,0	-0,3	0,0	-0,3
Investering i materiella anläggningstillgångar	9	-152,5	-232,8	-527,0	-617,5
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	9	3,6	15,9	3,6	16,7
Försäljning/investering av finansiella anläggningstillgångar	11	-11,2	-3,7	-11,1	-4,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-160,0	-220,9	-534,4	-605,1
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån	17	8,3	0,0	14,7	113,7
Amortering av skuld	17	-201,0	-123,8	-146,8	-77,1
Ökning/minskning av långfristiga fordringar	11	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-192,7	-123,8	-132,1	36,6
Årets kassaflöde		-88,1	-129,1	-91,0	-121,4
Likvida medel vid årets början		395,7	524,8	404,4	525,9
Likvida medel vid årets slut		307,6	395,7	313,4	404,4

BALANSRÄKNING miljoner kronor		KOMMUNEN		KONCERNEN	
		2022	2021	2022	2021
	Not				
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR					
Immateriella anläggningstillgångar		0,4	0,5	0,4	0,5
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader, tekniska anläggningar	10	2 190,5	2 164,7	4 495,2	3 844,8
Maskiner och inventarier	10	104,3	108,8	899,0	1 245,1
Finansiella anläggningstillgångar	11	217,3	206,1	51,7	40,6
Summa anläggningstillgångar		2 512,6	2 480,2	5 446,3	5 131,1
BIDRAG TILL STATLIG INFRASTRUKTUR		0,0	0,0	0,0	0,0
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR					
Tomtmark för försäljning		152,2	187,5	152,2	190,3
Fordringar	12	285,1	294,3	299,9	274,5
Likvida medel	13	307,6	395,7	313,4	404,4
Summa omsättningstillgångar		744,9	877,5	765,5	869,2
Summa tillgångar		3 257,5	3 357,7	6 211,9	6 000,3
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital	14	1 784,8	1 470,5	2 528,0	2 149,4
varav årets resultat		314,3	261,4	378,6	304,3
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	15	805,8	809,9	808,6	813,3
Avsättning skatteskuld obeskattade reserver		0,0	0,0	121,2	104,2
Övriga avsättningar	16	147,0	8,3	147,0	8,3
Skulder					
Långfristiga skulder	17,19	53,1	245,8	1 793,6	1 926,4
Kortfristiga skulder	18,19	466,8	823,3	813,5	998,7
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		3 257,5	3 357,7	6 211,9	6 000,3
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER					
Borgensförbindelser	20	1 072,5	856,8	72,5	56,8
Donationsfonder		0,0	0,0	0,0	0
Ställda panter		0,0	0,0	926,1	945,2
Övriga ansvarsförbindelser		0,0	0,0	0,3	0,3
Koncerninterna ekonomiska förhållanden	22				

Förändrad redovisning från och med 2020 inom koncernen avseende bokslutsdispositioner och skatt.

EKONOMISKA BEGREPP

Resultaträkningen Sammanfattar årets kostnader och intäkter och visar årets resultat.

Avskrivning Minskning av det bokförda värdet av en anläggningstillgång.

Kassaflödesrapport Visar hur årets drift-, investerings- och låneverksamhet påverkar rörelsekapitalet.

Balansräkning Visar den ekonomiska ställningen vid årets slut fördelat på tillgångar och skulder.

Anläggningstillgångar Fast och lös egendom som kommunen stadigvarande innehar, exempelvis värdepapper, fastigheter och anläggningar.

Omsättningstillgångar Tillgångar som man oftast räknar med att inneha kortare tid än ett år.

Lös egendom som inte är anläggningstillgång.

Eget kapital Skillnaden mellan tillgångar och skulder, det vill säga den del som finansierats av det egna resultatet.

Avsättningar En ekonomisk förpliktelse vars belopp eller förfallotidpunkt inte är helt bestämd.

Långfristiga skulder Skulder med löptider längre än ett år.

Kortfristiga skulder Lån och övriga skulder med en löptid av ett år eller kortare.

Uppllysning om redovisningsprinciper

Härryda kommun tillämpar god redovisningssed och följer i allt väsentligt lagen om kommunal redovisning samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR).

SAMMANSTÄLLDA RÄKENSKAPER

I den kommunala koncernen ingår bolag där kommunen har en ägarandel på minst 20 procent. Enligt rkr r16 har kommunen skyldighet att upprätta sammanställda räkenskaper om kommunens andel av de kommunala koncernföretagens omsättning är fem procent eller mer av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag. Alternativt om kommunens andel av de kommunala koncernföretagens balansomslutning uppgår till fem procent eller mer av kommunens balansomslutning. De bolag som omfattas är Förbo, Härryda Energi, Landvetter Södra Utveckling (från och med 2018) och Härryda Vatten och Avfall (från och med 2021). De sammanställda räkenskaperna för kommunkoncernen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Härryda kommuns bokförda värden på aktier i dotterbolagen har eliminerats mot dotterbolagens egna kapital. Endast kommunens ägda andel av dotterbolagens intäkt- och kostnadsposter respektive tillgångs- och skuldposter ingår i sammanställningen. Interna transaktioner av väsentlig betydelse har eliminerats.

KOMMUNEN

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar har i balansräkningen tagits upp till anskaffningsvärdet reducerad med avskrivningar. För att aktiveras som investering ska anläggningstillgången ha en livslängd på minst tre år och ett anskaffningsvärde på över 20 tkr. Avskrivningar och internränta bokförs den månad investeringen aktiveras. Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet exklusive eventuellt restvärde. Linjär avskrivning tillämpas i enlighet med den beräknade ekonomiska livslängd som anges i tabellen nedan. Inköp av datorer redovisas som korttidsinventarier och kostnadsförs direkt i samband med anskaffningen. Komponentindelning tillämpas från och med 2016 på kommunens fastigheter som är anskaffade från och med 2005. Från och med 2018 tillämpas komponenthantering inom mark och anläggning och från 2019 hanteras komponentavskrivning inom gator och vägar. Det innebär att rkr r4 följs.

Avskrivningstider

Mark och del av väg	0 år
Verksamhetsfastigheter och kulturbyggnader	5–60 år
Publika fastigheter	5–70 år
Maskiner, inventarier och It-utrustning (exkl datorer)	3–20 år
Bilar och övriga transportmedel	5–10 år
Immateriella anläggningar	5 år
Konstnärlig utsmyckning	50 år

Exploateringstillgångar

Byggklar mark klassificeras som omsättningstillgång och i värdet ingår markinköp och övriga tidigare nedlagda utgifter. Ränta påförs årligen exploateringsverksamheten. När exploateringsprojekten del- och slutredovisas bokförs kostnader och intäkter på resultaträkningen. Detta sker när inkomster och förväntade utgifter kan beräknas på ett tillförlitligt sätt enligt rkr r2, det vill säga när det inte finns några framtida åtaganden. Enligt rkr:s vägledning för markexploatering ska kostnaderna redovisas vid samma tidpunkt som försäljningen, det vill säga tomt för tomt. Kommunen följer vägledningen när kostnaderna för framtida åtaganden kan beräknas med tillräckligt hög säkerhet. I praktiken kan det innebära avsteg från att varje enskild tomtförsäljning resultatförs. Ekonomisk effekt är att vinst eller förlust för ett område/projekt inte alltid bokförs löpande efterhand som tomter säljs. Det kan också innebära större resultatsvängningar enstaka år, vilket påverkar balansräkningen. Kommunen arbetar kontinuerligt med att utveckla exploateringsredovisningen.

Redovisning av skatteintäkter, utjämning och generellt bidrag

Redovisning och periodisering av skatteintäkter sker i enlighet med rkr r2. Det innebär att årets bokslut innehåller definitiv slutavräkning för 2021 och en preliminär slutavräkning för 2022 enligt prognos från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Den kommunala fastighetsavgiften periodiseras till det år intäkten hör.

Övriga intäkter

Från och med 2021 hanteras investerings- och gatukostnadsersättning enligt rkr r2. Enligt byte av redovisningsprincip justerades 2021 gatukostnadsersättningar retroaktivt om 14 mnkr mot eget kapital. I bokslutet 2022 har 20 mnkr redovisats direkt i resultaträkningen. Offentliga anslutningsavgifter intäktförs i samma takt som avskrivningar görs på de investeringar som anslutningsavgifterna bidragit till att finansiera. Nästkommande års periodiserade anslutningsavgifter bokförs som en kortfristig skuld, resterande års skuld klassificeras som en långfristig skuld.

Exploateringsbidrag på 82,3 mnkr har betalats ut 2018 med 30,2 mnkr och 2020 med 52 mnkr. Bidraget avser ett område vid Mölnlycke fabriker. Sammanlagt uppgår bidraget i avtalet till 82,3 mnkr. Bidragen har bokförts i resultaträkningen, vilket följer rkr r2.

Pensioner

I Härryda kommun redovisas pensionsskulden enligt fullfundsmodellen. Syftet är att uppnå en mer rättvisande redovisning. Kommunen har därmed en högre ambition än lagstiftaren. Fullfundsmodellen innebär att hela pensionsåtagandet, dvs pensioner intjänade både före och efter 1998, redovisas i balansräkningen som en avsättning samt att hela den årliga förändringen bokförs som kostnad. Löneskatten ingår i pensionsskulden. Kommunen använder beräkningsmodellen rips 21. Ränta och basbeloppsuppräknings redovisas som finansiell kostnad. Den del av den avgiftsbestämda ålderspensionen avseende 2022 som inte betalats in under året bokas upp som kortfristig skuld i 2022 års bokslut. Tecknade avtal enligt Alternativ kap-kl och lönevaxling till pension redovisas som pensionsförsäkringsavgifter för enskilda arbetstagare. Kommunens pensionsskuld inkluderar även förtroendevalda som inte ingår i den ordinarie pensionsskultsberäkningen. Ingen del av pensionsavsättningen har försäkrats bort.

Öppet för externa transaktioner

Kommunens redovisning har varit öppen för externa transaktioner till den 5 januari 2023. Därefter har kostnader och intäkter överstigande 50 tkr hänförts till redovisningsåret. Det förekommer inga väsentliga händelser efter räkenskapsperiodens utgång.

Redovisning av lånekostnader

Härryda kommun tillämpar huvudmetoden i enlighet med rkr:s rekommendation.

Leasing

Kommunen har inte klassificerat några hyresavtal som finansiella leasingavtal utan de avtal som finns redovisas som operationella. 90 procent av kommunens använda lokaler ägs av kommunen och resterande hyrs externt, huvudsakligen på korta avtal. Kommunen betraktar därmed inte dessa avtal som finansiella leasingavtal.

Ingen jämförelsestörande post och ingen ändring av redovisningsprincip under 2022

2021 redovisades engångskostnad för pensionsavsättning om 28 mnkr till följd av förlängd livslängdsfaktor som jämförelsestörande. Under 2021 förekommer byte av redovisningsprincip avseende periodisering av intäkter. Från och med 2021 periodiseras inte gatukostnadsersättningar, investeringsbidrag och liknande från privata företag utan intäktförs direkt i resultaträkningen enligt rkr r2. Justering har gjorts retroaktivt från 2014 och intäkten har bokförts mot eget kapital.

Bolagisering av vatten och avfall från och med 2021

2021 överfördes verksamheten för vatten och avfall från Härryda kommun till bolaget Härryda Vatten och Avfall AB. ■

NOTER miljoner kronor	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2022	2021	2022	2021
NOT 1 Verksamhetens intäkter				
Försäljningsintäkter	5,4	4,8	136,5	132,2
Taxor och avgifter	120,8	98,3	224,6	181,3
Hyror och arrenden	47,6	42,6	276,7	262,4
Bidrag	183,1	177,0	183,1	177,0
varav bidrag och ersättningar från staten	144,4	138,9	144,4	138,9
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	156,9	161,3	157,7	160,4
Exploateringsintäkter	276,1	131,4	276,1	131,4
Realisationsvinster	0,0	2,2	3,4	2,2
Övriga intäkter	0,0	0,0	22,1	0,0
Summa	789,9	617,5	1 280,2	1 047,0
NOT 2 Verksamhetens kostnader				
Löner, sociala avgifter, pensionskostnader	-1 761,2	-1 755,8	-1 838,2	-1 827,8
Bränsle, energi och vatten	-58,3	-47,2	-65,7	-49,8
Köp av huvudverksamhet	-433,3	-385,1	-468,6	-364,1
Lokal- och markhyror	-40,9	-39,5	-36,2	-30,9
Lämnade bidrag	-54,0	-54,0	-54,0	-54,0
Medfinansiering Trafikverket	-128,2	0,0	-128,2	0,0
Realisationsförluster och utrangeringar	-3,3	-0,8	-3,3	-0,5
Skatt och bokslutsdispositioner	0,0	0,0	-17,5	-14,2
Övriga kostnader	-430,7	-351,2	-605,1	-568,4
Summa	-2 909,9	-2 633,5	-3 217,0	-2 909,8
NOT 3 Avskrivningar				
Avskrivningar immateriella tillgångar	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Avskrivning byggnader och anläggningar	-103,0	-95,4	-172,3	-145,2
Avskrivning maskiner och inventarier	-24,5	-28,7	-45,9	-64,5
Nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	-3,4
Summa	-127,6	-124,3	-218,4	-213,4
NOT 4 Skatteintäkter				
Preliminär kommunalskatt	2 205,7	2 100,9	2 205,7	2 100,9
Preliminär slutavräkning innevarande år	45,5	43,6	45,5	43,6
Slutavräkningsdifferens föregående år	12,2	6,3	12,2	6,3
Summa	2 263,4	2 150,8	2 263,4	2 150,8
NOT 5 Generella statsbidrag och utjämning				
Bidrag från utjämningsystemen och generella statliga bidrag				
Inkomstutjämningsbidrag	44,6	12,7	44,6	12,7
Strukturbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0
Införandebidrag	0,0	2,1	0,0	2,1
Regleringsbidrag	107,2	113,5	107,2	113,5
Kostnadsutjämningsbidrag	55,4	46,3	55,4	46,3
Bidrag för LSS-utjämning	0,0	0,0	0,0	0,0
Kommunal fastighetsavgift	83,6	79,1	83,6	79,1
Generella bidrag från staten	23,1	6,0	23,1	6,0
Summa	313,8	259,7	313,8	259,7

NOTER miljoner kronor	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2022	2021	2022	2021

forts. NOT 5 Generella statsbidrag och utjämning

Avgifter i utjämningsystemen

Avgift till LSS-utjämnigen	-8,5	-3,9	-8,5	-3,9
Summa	-8,5	-3,9	-8,5	-3,9

NOT 6 Finansiella intäkter och kostnader

Finansiella intäkter

Utdelning på aktier och andelar	11,1	10,4	1,5	0,8
Ränteintäkter	4,8	5,7	2,1	1,9
Reavinst	1,6	0,0	1,6	0,0
Övriga finansiella intäkter	0,8	0,7	2,7	1,3
Summa	18,3	16,8	6,3	4,0

Finansiella kostnader

Räntekostnader	-2,4	-7,6	-17,6	-16,1
Ränta på pensionsskuld	-22,5	-13,7	-22,5	-13,7
Övriga finansiella kostnader	-0,2	-0,4	-1,1	-0,5
Summa	-25,1	-21,7	-41,3	-30,3

NOT 7 Jämförelsestörande poster

Engångskostnad för pensionsskuld pga förändring av livslängdsantagandet	0,0	27,8	0,0	27,8
Summa	0,0	27,8	0,0	27,8

NOT 8 Ej likvidpåverkande poster

VA o Renhållning omföring enl. överlåtelsebokslut till HVAAB	0,0	2,4	0,0	2,4
Summa	0,0	2,4	0,0	2,4

NOT 9 Nettoinvesteringar

Bruttoinvesteringar	-152,5	-233,1	-526,5	-598,5
Investeringsbidrag och investeringsinkomster	8,3	0,0	22,0	0,0
Försäljning/Nedskrivning/Utrangering av anläggningstillgångar samt överföring till annat slag av tillgång	3,6	641,9	3,6	16,6
<i>varav försäljning av anläggningstillgångar HVAAB</i>	0,0	626,1	0,0	0,0
Summa	-140,5	408,7	-500,9	-582,0

NOT 10 Materiella anläggningstillgångar

Kommunens samtliga leasingsavtal klassificeras som operationella eftersom inga väsentliga finansiella leasingavtal finns. Linjär avskrivning tillämpas för samtliga tillgångar. Pågående investeringar avskrivs ej.

Mark, byggnader och tekniska anläggningar

Anskaffningsvärde	3 702,2	3 576,4	6 983,3	5 932,4
Ackumulerade avskrivningar	-1 511,7	-1 411,7	-2 488,0	-2 087,6
Bokfört värde	2 190,5	2 164,7	4 495,2	3 844,8
Avskrivningstider (genomsnittliga)	30 år	31 år		

Maskiner och inventarier

Anskaffningsvärde	233,1	213,2	1 107,0	1 638,2
Ackumulerade avskrivningar	-128,8	-104,3	-207,8	-393,1
Bokfört värde	104,3	108,8	899,2	1 245,1
Avskrivningstider (genomsnittliga)	8 år	6 år		

NOTER miljoner kronor

KOMMUNEN		KONCERNEN	
2022	2021	2022	2021

forts. **NOT 10 Materiella anläggningstillgångar**

Mark, byggnader och tekniska anläggningar

Redovisat värde vid årets början	2 164,7	2 692,2	4 275,3	4 168,2
Investeringar	132,5	209,2	346,9	455,4
Redovisat värde av avyttringar och utrangerade anläggningstillgångar	-4,1	-637,7	-4,1	-12,2
varav redovisat värde av avyttringar HVAAB	0,0	-622,7	0,0	0,0
Nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Återförda nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Avskrivningar	-103,0	-95,4	-172,3	-143,5
Överföring från eller till annat slag av tillgång	0,4	-3,5	51,6	-629,6
Övriga förändringar	0,0	0,0	-2,1	6,5
Redovisat värde vid årets slut	2 190,5	2 164,7	4 495,2	3 844,8

Maskiner och inventarier

Redovisat värde vid årets början	108,8	114,5	825,5	533,9
Investeringar	20,0	23,7	140,8	158,7
Redovisat värde av avyttringar och utrangerade anläggningstillgångar	0,0	-4,2	0,0	-4,5
varav redovisat värde av avyttringar HVAAB	0,0	-3,4	0,0	0,0
Nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Återförda nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Avskrivningar	-24,5	-28,7	-46,0	-66,1
Överföring från eller till annat slag av tillgång	0,0	3,5	-21,2	629,6
Övriga förändringar	0,0	0,0	0,0	-6,5
Redovisat värde vid årets slut	104,3	108,8	899,0	1 245,1

NOT 11 Finansiella anläggningstillgångar

Aktier, andelar	59,0	55,4	33,7	30,1
Ägartillskott Härryda Vatten och Avfall AB	140,0	140,0	0,0	0,0
Ägartillskott Landvetter Södra Utveckling AB	0,7	0,7	0,0	0,0
Obligationer, förlagsbevis m.m	0,0	0,0	0,0	0,0
Långfristiga fordringar VA- och gatukostnadslån	0,2	0,2	0,2	0,2
Övriga långfristiga fordringar	7,6	0,0	8,0	0,5
Bostadsrätter	9,8	9,8	9,8	9,8
Summa	217,3	206,1	51,7	40,6
Aktier Förörternas Bostads AB	8,0	8,0	0,0	0,0
Aktier Härryda Energi AB	7,1	7,1	0,0	0,0
Aktier Landvetter Södra Utveckling AB	0,2	0,2	0,0	0,0
Aktier Härryda Vatten och Avfall AB	10,0	10,0	0,0	0,0
Aktier i övriga företag	0,5	0,5	0,5	0,5
Summa aktier	25,8	25,8	0,5	0,5
Andelar i övriga företag	33,3	29,6	33,3	25,9
Summa andelar	33,3	29,6	33,3	25,9
Summa aktier och andelar	59,0	55,4	33,7	26,4

** Bland andelar redovisas andelskapitalet i Kommuninvest ekonomisk förening som uppgår till 870 165 kr samt en särskild insats på 25 061 774 kr som inbetalades 2015, sammanlagt 25 931 939 kr.

Kommuninvest ekonomisk förening har dessutom beslutat om insatsemissioner om sammanlagt 6 729 961 kr för Härryda kommun.

Härryda kommuns totala andelskapital i Kommuninvest ekonomisk förening uppgick per 2022-12-31 till 39 920 100 kr.

NOTER miljoner kronor	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2022	2021	2022	2021
NOT 12 Fordringar				
Kundfordringar	27,5	40,7	37,9	52,7
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	137,4	150,7	159,9	173,1
Diverse kortfristiga fordringar	120,1	102,9	102,1	48,7
<i>varav kortfristiga fordringar HEAB, LVSUAB samt HVAAB</i>	27,6	71,0	0,0	0,0
Summa	285,1	294,3	299,9	274,5

NOT 13 Likvida medel				
Kassa	0,1	0,0	1,2	0,5
Bank	328,4	395,7	333,1	403,9
Likviditetsöverskott/underskott HEAB, LVSUAB samt HVAAB	-20,9	0,0	-20,9	0,0
Kassa koncernkonto	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	307,6	395,7	313,4	404,4

Kommunen har en checkkredit på 200 mnkr.

NOT 14 Eget kapital				
Ingående eget kapital vid årets början	1 470,5	1 192,2	2 149,4	1 828,3
VA o Renhållning omföring enl. överlåtelsebokslut till HVAAB	0,0	2,4	0,0	2,4
Ingående eget kapital efter justering	1 470,5	1 194,7	2 149,4	1 830,7
Byte av redovisningsprincip gatukostnadsersättningar	0,0	14,4	0,0	14,4
Årets resultat	314,3	261,4	378,6	304,3
Utdelning, HEAB och Förbo AB	0,0	0,0	0,0	0,0
Överavskrivning/omföring uppskjuten skatteskuld	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa utgående balans	1 784,8	1 470,5	2 528,0	2 149,4

Kommunen tillämpar inte resultatutjämningsreserv.

NOT 15 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser inkl löneskatt

Avsättning för pensioner intjänad efter 1998

Ingående avsättning inkl löneskatt	256,4	227,4	256,4	227,4
Nyintjänad pension	13,5	16,7	13,5	16,7
<i>varav förmånsbestämd ålderspension</i>	13,5	16,7	13,5	16,7
<i>varav särskild avtalspension</i>	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>varav efterlevandepension</i>	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>varav övrigt</i>	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets utbetalningar	-6,7	-6,2	-6,7	-6,2
Ränte och basbeloppsuppräknig	5,2	3,1	5,2	3,1
Ändring av försäkringstekniska grunder	0,0	9,8	0,0	9,8
Övrig post	0,0	0,0	0,0	0,0
Förändring av löneskatt	2,9	5,7	2,9	5,7
Summa avsättning för pensioner intjänad efter 1998	271,3	256,4	271,3	256,4

Avsättning för pensioner intjänad före 1998

Ingående avsättning inkl löneskatt	553,5	559,4	553,5	559,4
Ränte och basbeloppsuppräknig	12,9	7,9	12,9	7,9
Ändring av försäkringstekniska grunder	0,0	12,6	0,0	12,6
Pension till efterlevande	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets utbetalningar	-27,8	-27,7	-27,8	-27,7

NOTER miljoner kronor

	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2022	2021	2022	2021
<i>forts. NOT 15 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser inkl löneskatt</i>				
Övrig post	-0,5	2,4	-0,5	2,4
Förändring av löneskatt	-3,7	-1,2	-3,7	-1,2
Summa avsättning för pensioner intjänad före 1998	534,5	553,5	534,5	553,5
Summa totalt avsatt till pensioner	805,8	809,9	808,6	813,3
Aktualiseringsgrad	95 %	95 %		
Antal personer med särskild avtals-/visstidspension				
Politiker	0	0		
Tjänstemän	0	0		

Beräkningsgrund för pensioner framgår av avsnittet Redovisningsprinciper, se sid 38

NOT 16 Övriga avsättningar

Marksanering, Mölnlycke fabriker	18,9	8,3	18,9	8,3
Medfinansiering Trafikverket	128,2	0,0	128,2	0,0
Summa	147,0	8,3	147,0	8,3

NOT 17 Långfristiga skulder

Lån i banker och kreditinstitut	0,0	200,0	1 534,1	1 680,9
Investeringsbidrag	45,8	38,5	45,8	38,5
Gatukostnadsersättningar	7,3	7,3	7,3	7,3
Anslutningsavgifter	0,0	0,0	206,5	200,0
Summa	53,1	245,8	1 793,6	1 926,4

Investeringsbidrag, gatukostnadsersättningar periodiseras fr o m 2014 linjärt under samma nyttjandetid som motsvarande tillgång har.

NOT 18 Kortfristiga skulder

Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	7,2	303,0	167,2	330,0
<i>varav kortfristiga skulder HEAB, LVSUAB samt HVAAB</i>	0,8	0,0	0,0	
Leverantörsskulder	107,0	79,4	179,1	147,0
Moms och särskilda punktskatter	2,2	11,6	19,9	32,0
Personalens skatter, avgifter och löneavdrag	26,7	25,8	29,5	28,6
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	275,5	293,3	346,5	340,9
<i>varav semester- och övertidsskuld</i>	104,0	108,7	106,7	111,3
<i>varav upplupen pensionskostn, avg.best ålderspension</i>	53,5	54,9	54,4	55,4
<i>varav upplupen särskild löneskatt, avg.best ålderspension</i>	30,3	29,4	31,4	29,7
Exploateringsverksamhet	40,6	88,8	40,6	88,8
Utnyttjad checkkredit HEAB,LVSUAB samt HVAAB	0,0	18,3	0,0	18,3
Övriga kortfristiga skulder	7,7	3,0	30,8	13,0
Summa	466,8	823,3	813,5	998,7

NOT 19 Uppgifter om lån i banker och kreditinstitut

Andel som förfaller inom 1 år	0%	55%	22%	16%
Andel som förfaller inom 1-4 år	0%	22%	78%	72%
Andel som förfaller efter 4 år	0%	22%	0%	12%
Andel lån med rörlig ränta	0%	0%	52%	42%
Andel lån med fast ränta	0%	100%	48%	58%
Genomsnittsränta	0%	0,87%		
Periodens amortering	450,0	450,0	316,8	70,0

NOTER miljoner kronor

	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2022	2021	2022	2021

forts. **NOT 19 Uppgifter om lån i banker och kreditinstitut**

Kreditgivare

Kommuninvest	0,0	450,0	810,0	1 110,0
Övriga	0,0	0,0	884,1	909,9
Summa	0,0	450,0	1 694,1	2 019,9

NOT 20 Borgensförbindelser*

Kommunägda företag

GRYAAB	16,3	0,0	16,3	0,0
Härryda Energi AB**	300,0	300,0	0,0	0,0
Härryda Vatten och Avfall AB***	700,0	500,0	0,0	0,0
Räddningstjänsten Storgöteborg	6,4	7,0	6,4	7,0
Renova	0,4	0,4	0,4	0,4
Summa Kommunägda företag	1 023,1	807,4	23,1	7,4

Föreningar

Pixbo Tennisklubb	42,4	42,4	42,4	42,4
Hindås Tennisklubb	4,2	4,2	4,2	4,2
Landvetter tennisklubb	2,8	2,8	2,8	2,8
Summa föreningar	49,4	49,4	49,4	49,4

Summa borgensförbindelser	1 072,5	856,8	72,5	56,8
----------------------------------	----------------	--------------	-------------	-------------

* Härryda kommun har i augusti 1995 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga förpliktelser. Samtliga 290 kommuner och landsting som per 2022-12-31 var medlemmar i Kommuninvest har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnda borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Härryda kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2022-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 540 357 097 316 kronor och totala tillgångar till 537 006 752 858 kr. Kommunens andel av förpliktelserna uppgick till 1 119 259 343 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 1 070 968 303 kronor.

** Kommunala borgen uppgår till 300 mnkr varav 210 mnkr nyttjats år 2022 och 260 mnkr nyttjats år 2021.

***Kommunala borgen uppgår till 700 mnkr varav 600 mnkr nyttjats år 2022 och 400 mnkr nyttjats år 2021.

NOT 21 Övriga upplysningar

Upplysning om särredovisningar

Särredovisning har upprättats enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster. Redovisningen finns tillgänglig inom bolaget HVAAB från 2021.

Upplysning om kostnad för räkenskapsrevision

Den totala kostnaden för revision uppgår till 1,5 mnkr för år 2022, varav kostnad för sakkunnigt biträde uppgår till 1,1 mnkr. Kostnaderna för räkenskapsrevision uppgår till 0,1 mnkr och avser kostnader för granskning av bokföring, delårsrapport samt årsredovisning för räkenskapsår 2022. Kostnader för sakkunnigt biträde uppgår till dryga 0,1 mnkr.

NOT 22 Koncernintern förhållanden och övrig upplysning

Enhet	Ägd andel	Försäljning, mnkr		Lån, mnkr		Räntor, aktieutdelning och borgensavgifter, mkr		Borgen, mnkr	
		Intäkt	Kostnad	Givare	Mottagare	Intäkt	Kostnad	Givare	Mottagare
Kommunen		13,0	42,1			9,6		1 000	
Förbo AB	42%	6,7	6,2				8,4		
Landvetter Södra utv AB	100%	4,6	4,7						
Härryda Energi AB	100%	18,0	2,1				1,2		300
Härryda Vatten o Avfall AB	100%	19,9	7,2						700

Övrig upplysning: Bolagens räkenskaper hanteras i respektive styrelse och stämma efter kommunfullmäktiges möte.

Kommentarer till budgetavvikelser

Den totala budgetavvikelsen avseende driftredovisning uppgår till 248 mnkr. Investeringar uppgår till 144 mnkr, vilket är 183 mnkr lägre än planerat. Några av de större budgetavvikelserna kommenteras nedan.

Budgetavvikelser drift:

Den totala budgetavvikelsen för kommunen uppgår till 248 mnkr.

Kommunstyrelsen

Omsättning: 1 015 mnkr

Budgetavvikelse: 86 mnkr

Nettokostnaden för kommunstyrelsen uppgår till 187 mnkr, vilket innebär en positiv budgetavvikelse på 86 mnkr. Engångsposter om 97 mnkr ingår i avvikelserna:

- Slut- och delredovisning av exploateringsprojekt: 190 mnkr
- Gatukostnadsersättning: 20 mnkr
- Kostnader för medfinansiering till Trafikverket: 113 mnkr

Exklusive engångsposter uppgår kommunstyrelsen budgetavvikelse till -10 mnkr.

Läs mer om exploateringsprojekten på sidan 46.

Kommunledningens och stödfunktionernas positiva budgetavvikelse på 17,3 mnkr beror framförallt på att kommunstyrelsens reserv inte använts. Det nyinrättade friskvårdsbidraget bidrar med cirka 5 mnkr.

Sektor för samhällsbyggnad redovisar ett underskott på 18 mnkr där saneringskostnader på 14 mnkr vid Mölnlycke fabriker är den huvudsakliga orsaken. Två större bygglovsprocesser har försenats och det innebär att plan- och bygglovsverksamheten inte når budget.

Sektor för teknik- och förvaltningsstöd redovisar en negativ avvikelse på 9,5 mnkr. Avvikelsen beror främst på högre kostnader för planerat underhåll till följd av ett politiskt beslut från 2021 om att överskrida budgeten med 15 mnkr samt stigande livsmedelspriser.

Välfärdsnämnden

Omsättning: 2 712 mnkr

Budgetavvikelse: 45 mnkr

Nettokostnaden för välfärdsnämnden uppgår till 2 048 mnkr, vilket innebär en positiv budgetavvikelse på 45 mnkr.

Sektor för utbildning, kultur och fritid redovisar en positiv budgetavvikelse på 6,3 mnkr. Förskolerverksamheten landar i ett överskott på 4,6 mnkr. 50 fler barn i verksamheten än budgeterat innebär ett underskott på cirka 6 mnkr, vilket

vägs upp av bland annat statsbidrag samt fler sålda och färre köpta platser. Grundskoleverksamheten redovisar ett underskott på 4,6 mnkr, vilket främst beror på höga/ökade kostnader inom de kommunala grundskoleenheterna, fler köpta platser än budgeterat samt ökade kostnader för resor. Kultur- och fritidsverksamheten visar ett överskott om 4,3 mnkr, vilket huvudsakligen beror på att budgeterat inköp av ny idrottshall i Mölnlycke inte genomförts.

Sektor för socialtjänst redovisar ett överskott om 36,8 mnkr. 17 mnkr av överskottet förklaras till stor del av lägre efterfrågan av hemtjänst och plats på äldreboende. Avtalet med Attendo avslutades även under hösten och boendet drivs nu vidare inom ramen för lagen om valfrihet (LOV). Detta har genererat lägre kostnader jämfört med budget om 12 mnkr. Kostnader för placeringar av vuxna med missbruk och/eller samsjuklighet blev 9 mnkr högre än budgeterat. Kostnadsminskningar har genomförts inom Härryda framtid, vilket minskat utbetalningarna av försörjningsstöd. Överskottet på 7 mnkr inom barn och familj beror på lägre kostnader för placeringar än budgeterat och är en effekt av arbetet med inriktningen ”Hemma först”.

Finansförvaltning

Budgetavvikelse: 118 mnkr

Finansförvaltningen redovisar en positiv budgetavvikelse på 118 mnkr. Där 94 mnkr är skatter och bidrag. Av dessa beror cirka 58 mnkr på positiva slutavräkningar för 2021 och 2022. Ett tillfälligt statligt sjuklönebidrag för pandemin uppgår till 13 mnkr.

Finansiella kostnader och intäkter redovisar ett överskott på 10 mnkr. Det är kostnader för banklån som är lägre än budgeterat. Kommunen har amorterat av sina lån och är skuldfri. Kostnader för el redovisar en negativ budgetavvikelse på knappt 14 mnkr.

Budgetavvikelser investering

Budget netto: 327 mnkr

Budgetavvikelse: 183 mnkr

Kommunens nettoinvesteringar uppgår till 144 mnkr. Det är en positiv budgetavvikelse på 183 mnkr där merparten främst kan förklaras av tidsförskjutningar. De största anslagen finns inom samhällsbyggnad och inom teknik och förvaltningsstöd.

Sektorn för samhällsbyggnads nettoinvesteringar uppgår till 79 mnkr jämfört mot budgeterade 120 mnkr.

Avvikelsen beror främst på tidsförskjutningar och fördröjningar av projekt till följd av överklaganden och ytterligare utredningar. De största enskilda projekten som pågår är Mölnlycke fabriker och dagvattenparken. Förseningar och förändringar i projekten medför en budgetavvikelse på totalt cirka 31 mnkr. I avvikelsen ingår även utgifter på 46 mnkr för investeringar som är kopplade till exploateringsprojekt Landvetters Backa samt Bårhult företagspark.

Sektor för teknik och förvaltningsstöds investeringsutgifter uppgår till 55 mnkr, vilket innebär ett överskott på 131 mnkr, varav 125 mnkr avser fastighetsfunktionen. Bland annat har inte investeringsanslaget på 50 mnkr för köp av idrottshall vid Wallenstam arena använts då ett politiskt beslut inväntas för eventuellt köp. Även ombyggnad av köket på Hulebäcksgymnasiet har flyttats fram, vilket resulterat i lägre investeringsutgifter om 19 mnkr. ■

DRIFTREDOVISNING, miljoner kronor

	BOKSLUT 2022					BOKSLUT 2021		
	Utfall			Budget	Avvikelse	Utfall		
	Kostnad	Intäkt	Netto	Netto	Netto	Kostnad	Intäkt	Netto
KOMMUNSTYRELSEN	1 014,8	827,8	187,0	273,5	86,5	793,5	656,0	137,5
Kommunledning och stödfunktioner	151,1	11,5	139,6	156,9	17,3	132,3	12,7	119,6
Ledning	46,7	0,3	46,4	64,7	18,3	39,7	0,0	39,7
Ekonomi	23,4	1,1	22,3	20,7	-1,6	21,1	1,1	20,0
Personal	37,8	6,2	31,6	32,4	0,8	37,5	8,6	29,0
Utveckling	43,2	3,9	39,3	39,1	-0,2	33,9	3,0	30,9
Samhällsbyggnad	167,8	62,7	105,1	87,1	-18,0	143,5	58,6	84,9
Ledning admn inkl kommunekoelog	10,8	0,4	10,4	11,2	0,8	11,7	1,2	10,5
Miljö- och hälsoskydd	9,9	4,6	5,3	4,3	-1,0	9,6	4,5	5,1
Trafik	107,7	29,9	77,7	70,3	-7,5	90,6	24,4	66,2
Mark och exploatering	16,4	8,4	8,1	5,3	-2,7	13,6	8,8	4,8
Plan och bygglov	23,0	19,4	3,6	-4,0	-7,6	18,0	19,7	-1,7
Slutredovisning av exploateringsprojekt samt medfinansiering	199,6	276,1	-76,5	0,0	76,5	49,2	133,7	-84,5
Gatukostnadsersättning	0,0	20,1	-20,1	0,0	20,1	0,0	0,0	0,0
Teknik och förvaltningsstöd	496,4	457,4	39,0	29,5	-9,5	468,6	451,0	17,6
Ledning	4,4	0,0	4,4	3,6	-0,8	2,5	0,0	2,5
Service	54,2	45,5	8,8	9,3	0,5	54,6	48,6	5,9
Fastighet	244,7	232,0	12,8	4,3	-8,5	234,7	228,9	5,9
Städservice	38,4	38,5	-0,1	1,2	1,2	35,8	35,3	0,4
Måltidsservice	103,5	102,0	1,5	-0,3	-1,8	99,0	98,9	0,1
IT	43,1	37,8	5,4	3,8	-1,5	36,6	37,9	-1,4
Säkerhet	8,0	1,7	6,3	7,7	1,4	5,5	1,4	4,1

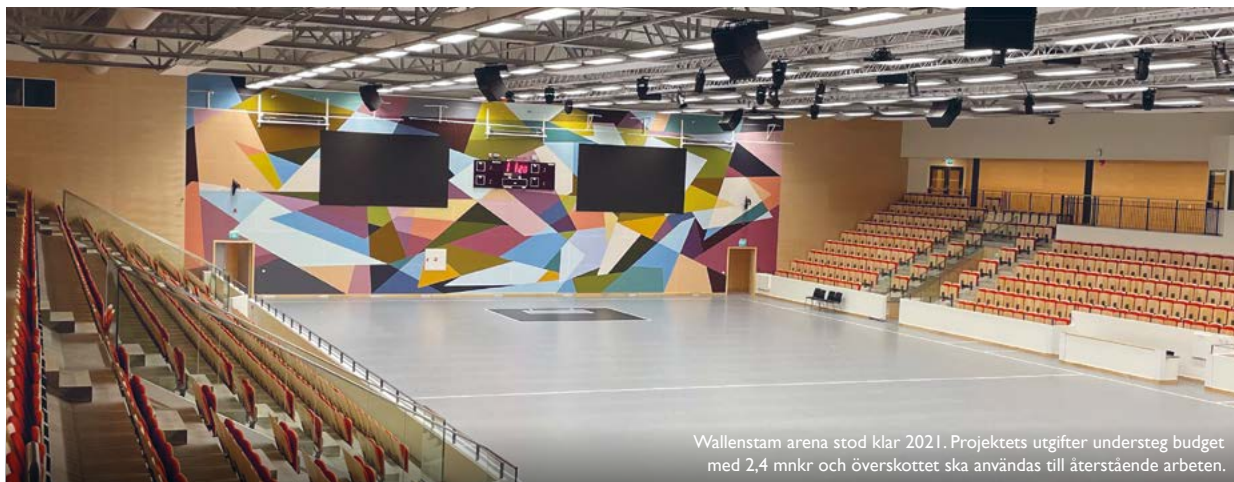
forts. från föregående sida

DRIFTREDOVISNING, miljoner kronor

	BOKSLUT 2022					BOKSLUT 2021		
	Utfall			Budget	Avvikelse	Utfall		
	Kostnad	Intäkt	Netto	Netto	Netto	Kostnad	Intäkt	Netto
VÄLFÄRDSNÄMND	2 712,3	664,6	2 047,7	2 092,5	44,8	2 450,4	481,4	1 969,1
<i>Ofördelat</i>	0,0	0,0	0,0	1,7	1,7			
Utbildning, kultur och fritid	1 597,6	270,0	1 327,5	1 333,8	6,3	1 515,4	253,0	1 262,4
Ledning	22,7	2,1	20,6	22,0	1,4	23,5	2,4	21,0
Förskola	345,0	55,1	290,0	294,5	4,6	330,8	44,7	286,1
Grundskola	789,2	80,3	708,9	704,3	-4,6	755,3	75,7	679,7
Gymnasium	318,3	121,9	196,4	197,0	0,6	295,4	121,6	173,8
Kultur och fritid	122,3	10,6	111,7	116,0	4,3	110,3	8,5	101,8
Socialtjänst	1 114,7	394,6	720,1	756,9	36,8	935,2	228,4	706,7
Ledning	59,4	16,2	43,2	45,7	2,5	78,8	18,5	60,3
Vård och omsorg	290,0	252,7	37,3	36,1	-1,2	306,9	108,8	198,2
Hälsa och bistånd	375,5	40,8	334,7	358,9	24,2	198,0	26,9	171,1
Funktionsstöd	206,3	33,6	172,7	170,6	-2,2	167,8	27,5	140,3
Härryda framtid	98,7	40,0	58,6	65,2	6,6	96,4	38,0	58,5
Barn och familj	84,8	11,3	73,5	80,4	6,9	87,2	8,8	78,4
SUMMA NÄMNDER	3 727,1	1 492,4	2 234,7	2 366,0	131,3	3 244,0	1 137,4	2 106,5
Landvetter Södra	2,8	2,8	0,0	0,0	0,0			
Politisk organisation	16,8	1,0	15,8	14,5	-1,3	15,6	0,0	15,6
Verksamhetskostnad/övrigt	-9,0	-6,1	-2,9	-13,3	-10,4	44,9	26,8	18,1
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNAD	3 737,7	1 490,1	2 247,6	2 367,2	119,6	3 304,5	1 164,2	2 140,2
Interna poster	-700,2	-700,2	0,0	0,0	0,0	-546,6	-546,6	0,0
Skatter och utjämning		2 568,7	2 568,7	2 452,4	116,3		2 406,6	2 406,6
Finansnetto	25,1	18,3	6,8	19,2	12,4	21,7	16,8	-4,9
SUMMA ENLIGT RESULTATRÄKNING	3 062,6	3 376,9	314,3	66,0	248,3	2 779,6	3 041,0	261,6

STÖRRE INVESTERINGSPROJEKT, tusen kronor

Benämning	Projekt- budget	Årsbudget 2022	Utfall 2022		Budget- avvikelse 2022	P=Pågående A= Avslutat	Beräknas avslutas
			Inkomst	Utgift			
	Netto	Netto			Netto		
Sektor för samhällsbyggnad							
Mölnlycke dagvattenpark	37 000	17 722	1 186	133	18 775	P	
Reinvestering underhåll gator och vägar	11 400	11 400		10 037	1 363		
Mölnlycke fabriker inom plan		27 265	3 245	18 434	12 076	P	
Investering kopplade till exploatering		0		45 982	-45 982		
Övrigt skattefinansierat		63 582	3 889	12 376	55 095		
Summa samhällsbyggnad		119 969	8 320	86 962	41 327		
Sektor för teknik och förvaltningsstöd							
Idrottshall, Mölnlycke		50 000		0	50 000	P	
Hulebäcksgymnasiet ombyggnad kök	20 505	19 446		280	19 166	P	2024
Omklädningspaviljong Mölnlycke IP	13 600	12 491		3	12 488	A	
Kommunhuset ventilation	12 000	7 660		5 128	2 532	P	2023
Hulebäcksgymnasiet upprustning gårdar	8 500	7 429		235	7 194	P	2023
Komponentutbyten		7 313		7 701	-388		
Utveckling Råda Säteri	43 500	5 544		5 794	-250	P	2023
Energiomställning		5 294		3 710	1 584		
Investeringar IT		7 100		3 441	3 659		
Investeringar fritidsanläggningar		9 174		7 006	2 168		
Övrigt teknik och förvaltningsstöd		54 616		22 180	32 436		
Summa teknik och förvaltningsstöd		186 067	0	55 478	130 589		
Sektor för utbildning, kultur och fritid							
Investering ledning		100		22	78		
Investering förskola		2 400		971	1 429		
Investering grundskola		8 449		3 389	5 060		
Investering gymnasium		2 050		2 055	-5		
Investering kultur och fritid		1 508		632	876		
Summa utbildning, kultur och fritid		14 507	0	7 068	7 439		
Sektor för socialtjänst							
Summa sektor för socialtjänst		4 909	0	2 992	1 917		
Kommunledning och stödfunktioner summa		1 334	0	0	1 334		
Totalt kommunen		326 786	8 320	152 500	182 606		
Varav summa pågående investeringar			4 431	30 004	109 493		

Wallenstam arena stod klar 2021. Projektets utgifter understeg budget med 2,4 mnkr och överskottet ska användas till återstående arbeten.

Slutredovisning investeringsprojekt

Under perioden 2018-2022 har elva större investeringsprojekt avslutats. Nettoinvesteringen för projekten uppgick till totalt 481,8 mnkr och är sammantaget 19 mnkr lägre än projektbudgeten.

Platåvägen – Boråsvägen cirkulationsplats

Planering och projektering skedde under 2016 och slutbesiktning 2018. Under projektets gång tillkom Paketvägen i enlighet med ett exploateringsavtal från 1981 mellan BOKAB och Härryda kommun. Detta har totalt resulterat i ett överskott på 0,3 mnkr.

Bårhults företagspark

Utbyggnaden omfattade bland annat nya gator, gång- och cykelväg samt förflyttning av Fläskebovägen. Antagandet av detaljplan och start av projektering skedde 2014. Projektet slutbesiktades 2018.

Backavägen – Backa Östra

Projektet omfattade utbyggnad av allmän plats inom detaljplan för Backa Östra etapp 1. Utbyggnaden omfattade även cirka 3 000 meter gata och 2 000 meter gång- och cykelväg. Antagandet av detaljplan och start av projektering skedde 2014. Projektet slutbesiktades 2018.

Hedens förskola

Projektet påbörjades våren 2016 och förskolan var klar för inflyttning i juli 2018. Den positiva budgetavvikelsen med 5,8 mnkr beror på fördelaktig upphandling.

Pinntorps idrottshall

Planering och projektering skedde under höst/vinter 2016, entreprenaden påbörjades i april 2017 och byggnaden stod klar sommaren 2018. 11,7 mnkr lägre än budget förklaras av fördelaktig upphandling.

Hindås stationshus

Stationshuset i Hindås är en Q-märkt kulturfästighet. Den utvändiga renoveringen påbörjades 2015 och slutfördes våren 2017. Planering och projektering av den invändiga

renoveringen pågick parallellt och slutfördes sommaren 2018. Fastigheten var i sämre skick än befarat, vilket ledde till mer omfattande och fördyrande renovering och därför översteg utgifterna budget med 6,5 mnkr.

Näckrosvägens stödboende

Planering och projektering skedde under vintern/våren 2016/2017. Arbetena påbörjades i oktober 2017 och byggnaden var klar för inflyttning i december 2018. Utgifterna överskred budget med 1,7 mnkr på grund av ofördelaktig upphandling samt fördyrande markarbeten till följd av sanering.

Lunnaskolan

Ombyggnaden av kök och matsal påbörjades hösten 2017. Entreprenaden startade i mars 2018 och ombyggnaden stod klar i december samma år. Underskottet på 4,3 mnkr förklaras främst av ofördelaktig upphandling.

Gymnastik- och trampolinhall

Härryda kommun har köpt hallen av Wallenstam AB och den stod klar sommaren 2021.

Wallenstam arena

Planering och projektering påbörjades vintern 2012 och slutfördes i december 2018. Byggnationen påbörjades i maj 2019 och byggnaden stod klar i juni 2021. Projektets utgifter understeg budget med 2,4 mnkr. Överskottet beräknas användas till återstående arbeten.

Fagerhultsskolan

Planering och projektering skedde från hösten 2017 till sommaren 2019. Arbetena påbörjades i oktober 2019 och skolan stod klar juni 2021. Överskottet på 33,3 mnkr beror på en mycket fördelaktig upphandling. En liten del av överskottet beräknas användas till återstående arbeten. ■

**SLUTREDOVISADE INVESTERINGSPROJEKT,
 2018–2022, tusen kronor**

Benämning	Projekt- budget	Redovisat 2022			Budget- avvikelse	Slutredovisat År
		Inkomst	Utgift	Netto		
Sektor för samhällsbyggnad						
Cirkulation Platåvägen-Boråsvägen, Mölnlycke	4 000	16 050	15 769	-281	4 281	2018
Bårhults företagspark			21 777	21 777	-21 777	2018
Backavägen - Backa Östra		20 112	24 393	4 281	-4 281	2018
Summa samhällsbyggnad	4 000	36 162	61 939	25 777	-21 777	
Sektor för teknik och förvaltningsstöd						
Hedens förskola	30 750	0	24 987	24 987	5 763	2018
Pinntrorps idrottshall	54 000	0	42 344	42 344	11 656	2018
Upprustning Hindås stationshus	13 000	0	19 542	19 542	-6 542	2018
Näckrosvägens stödboende	13 860	0	15 563	15 563	-1 703	2018
Lunnaskolan ombyggnation kök och matsal	8 000	0	12 323	12 323	-4 323	2018
Gymnastik- och trampolinhall	65 000	0	65 001	65 001	-1	2021
Wallenstam arena	135 000	0	132 557	132 557	2 443	2021
Fagerhultsskolan	177 000	0	143 687	143 687	33 313	2021
Summa teknik och förvaltningsstöd	496 610	0	456 004	456 004	40 606	
Totalt slutredovisade investeringar	500 610	36 162	517 943	481 781	18 829	

Exploatering av mark

Under 2022 pågick 33 exploateringsprojekt, varav fem slutredovisades och 13 delredovisades. Löpande inkomster och utgifter för pågående exploateringsprojekt redovisas och bokförs i balansräkningen som en tillgång eller skuld. Del- och slutredovisningar av överskott och underskott i varje projekt bokförs i resultatet för året.

Löpande utgifter under 2022 för exploateringar uppgick till 66 mnkr. Entreprenad och utbyggnad av infrastruktur har i stort sett färdigställts vid Idrottsgatan i Mölnlycke och Hindås industriområde. Exempel på projekt i tidigt skede är Mölnlycke företagspark 3 som påbörjats under 2022. Projektet Valborgskulle i Mölnlycke delas upp i två projekt för att säkra fortsatt verksamhet och utveckling av Fridaskolan. Projektet vid Djupedalsäng har avbrutits under året efter beslut i kommunstyrelsen om att inte fortsätta arbetet med att ta fram en detaljplan för platsen. Under året har verksamhetsmark sålts vid Airport City etapp 4 om 189 mnkr och Enebacken 1 om 3 mnkr. Beslut har tagits om att kommunen ska återköpa en verksamhetstomt vid Björrod exploateringsområde om 6,5 mnkr. Delredovisningen av projektet Landvetters Backa omfattar markförsäljningar om 41,3 mnkr. Totala inkomster från markförsäljningar som resultatförts uppgick till 234 mnkr.

Fem projekt slutredovisades och 13 projekt delredovisades med ett sammanlagt överskott på 190 mnkr. Slutredovisade projekt är bland andra: Airport City etapp 4, skola i Djupedalsäng, tomtförsäljning vid Enebacken och återköp av tomt i Björrod exploateringsområde. Landvetters Backa är exempel på ett projekt som delredovisats, den östra delen är färdigställd förutom två tomter som avses säljas under 2023. Tomtförsäljningar i den västra delen avvaktas med tills Magasinsvägen byggts ut.

Projektet Landvetter Södra är ett av kommunens största. Under året har detaljplanearbetet för etapp 1 startas och utredningar påbörjats. Vid projektets slut förväntas inkomsterna överstiga utgifterna. Utgående balans för hela projektportföljen visar cirka 112 mnkr i exploateringsstillgångar. Totala utgifter överstiger inkomsterna.

En sammanställning av projekten redovisas på nästa sida.

AKTUELLA EXPLOATERINGSPROJEKT

Under 2022 pågick 33 projekt varav fem slutredovisades och 13 delredovisades.

Airport City etapp 4. Slutredovisas. Under året har 213 000 kvm verksamhetsmark sålts. Medfinansieringsavtal mellan kommunen och Trafikverket har ingåtts.

Ishall och Travelpark. Ny ishall och långtidsparkering i närheten av Landvetter flygplats. Uppstart av planarbetet pågår.

Bårhults företagspark. Totalt cirka 140 000 kvm planlagd industrimark för verksamhetsetableringar. Sista tomten är bokad och försäljning planeras ske 2023.

Skola i Djupedalsäng. Slutredovisas. Detaljplanearbetet har avbrutits.

Företagsparken 3 i Mölnlycke. Uppstart av detaljplan pågår. Området omfattar cirka 10–15 hektar byggbar verksamhetsmark. Avser kommunens mark.

Hindås industriområde. Vattenverk byggs av VA-bolaget. Försäljning om cirka 20 000 kvm mark kan ske när byggnationen av vattenverket är i slutskedet. Markförsäljning planeras ske under 2024.

Mölnlyckemotet. Detaljplanen är överklagad. Området omfattar cirka 32 000 kvm industrimark.

Fläskbo deponi. Delredovisas. Exploatörsdriven detaljplan i uppstartsskede. Avser utökning av befintlig avfallsanläggning.

Göskulla 3:33 m fl. Delredovisas. Exploatörsdriven detaljplan i uppstartsskede. Omfattar både verksamhets- och bostadsmark med cirka 60–100 bostäder.

Fåxhult 1:33. Delredovisas. Exploatörsdriven detaljplan i uppstartsskede. Omfattar verksamhetsmark.

Airport City etapp 5. Detaljplan i uppstartsskede. Omfattar verksamhetsmark.

Enebacken 1 (tomtförsäljning). Slutredovisas. En verksamhetstomt har sålts. Den tillhörde ett tidigare projekt som redan slutredovisats.

Björrod exploateringsområde (tomtåterköp). Slutredovisas. Återköp av verksamhetstomt vid ett tidigare slutredovisat industriområde.

Björrod, Alberts väg. Delredovisas. Exploatörsdriven detaljplan. Detaljplanen innehåller cirka 250 bostäder i blandad bebyggelse. Detaljplanen antogs 2021 och utbyggnad av infrastruktur är påbörjad.

Säteriet, Mölnlycke (Förbo). Delredovisas. Exploatörsdriven detaljplan. Områdets planeras förtäta med cirka 300 bostäder. Detaljplanen antogs 2021. Utbyggnad av infrastruktur pågår.

Wendelstrand (Bråta bergtäkt). Delredovisas. Exploatörsdriven detaljplan. I området planeras cirka 750 bostäder och lokaler för verksamheter och kommunal service. Detaljplanen vann laga kraft under 2021. Infrastrukturutbyggnad pågår.

Slamby. Delredovisas. Exploatörsdriven detaljplan i uppstartsskede. Planeras innehålla cirka 450 bostäder.

Hälsans hus, Landvetter. Delredovisas. Exploatörsdriven detaljplan i uppstartsskede.

Våxhusen, Landvetter. Delredovisas. Exploatörsdriven detaljplan. I området planeras cirka 200 bostäder i blandad bebyggelse. Detaljplanearbetet startades under 2022.

Bostäder, p-hus, Mölnlycke. Delredovisas. Exploatörsdriven detaljplan i uppstartsskede.

Bocköhalvön, Hindås. Detaljplanen planeras antas i början av 2023. Därefter ska utbyggnad av infrastruktur påbörjas.

Enebacken II, Mölnlycke. Detaljplanearbete pågår och planeras antas under 2023. Området omfattar cirka 300 bostäder i blandad bebyggelse.

Idrottsgatan, Mölnlycke. Detaljplanen omfattar cirka 150 bostäder. Utbyggnad av infrastruktur är i slutskedet. Återstår ett fåtal tomtförsäljningar.

Landvetter centrum. I kvarter 2-3 ska upphandling och utbyggnad av infrastruktur påbörjas under 2023. Detaljplanearbetet med kvarter 4-6 planeras startas framöver.

Landvetters Backa. Den östra delen delredovisas. I västra Backa återstår utbyggnad av infrastruktur och tomtförsäljningar som avvaktar byggnation av Magasinsvägen.

Landvetter Södra. Utvecklingsbolaget bildades 2018 och en överenskommelse med exploatörer i ett konsortie tecknades 2019. 2021 beslutade kommunen att delar av den fördjupade översiktsplanen ska införlivas kommunens översiktsplan och vissa delar ska ingå i detaljplanarbeten för etapp 1 som startade 2022.

Solåsen, Hindås. Detaljpaneläggningen är pausad. I området planeras en blandad bebyggelse med olika upplåtelseformer.

Strukturplan Mölnlycke centrum. Slutredovisas. Fördjupning av stadsbyggnadsstudie där kommunen tillsammans med större fastighetsägare i centrum, tar fram en genomförandestudie för ett delområde i centrum.

Säteriet, särskilt boende Mölnlycke. Projekt för bostadsmark som är i slutfasen. Markförsäljningar är klara, äldreboende är färdigbyggt och byggnation av infrastruktur är i slutskedet.

Valborgs kulle, Mölnlycke. Delredovisas. Under 2022 delades detaljplanearbetet upp i två planområden, varav ena området omfattar Fridaskolan. Uppdelningen görs för att säkra fortsatt utveckling av Fridaskolan.

Hindås trädgårdsstad, Borgåsens förskola, Rävlanda sanatorium. Samtliga projekt är i tidigt skede av detaljplanearbetet.

EXPLOATERING, tusen kronor

EXPLOATERINGSPROJEKT	Status ¹	Budget 2022			Utfall 2022			Avvikelse 2022	Bokslut 2022-12-31 Utgående balans		Resultatföring 2022	
		Inkomst	Utgift	Netto	Inkomst	Utgift	Netto		Netto	Inkomst	Utgift	Inkomst
Verksamhetsmark												
Airport City etapp 4	S	0	44 759	44 759	-190 326	2 703	-187 623	-142 864	0	0	-190 326	13 649
Ishall och travelpark Assmundstorp	P	-260	590	330	-490	1 130	640	970	-490	1 194		
Bårhults företagspark	P	0	0	0	-534	1 487	953	953	-534	1 487		
Skola Djupedalsäng	S	0	0	0	0	1 683	1 683	1 683	0	0	0	4 058
Företagsparken 3	P	0	1 270	1 270	0	870	870	2 140	0	939		
Hindås industriområde	P	0	0	0	-3 113	145	-2 967	-2 967	-3 176	10 604		
Mölnlyckemotet	P	0	5 210	5 210	0	308	308	5 518	0	4 491		
EDP Fläskebo Deponi	D	0	830	830	-218	224	6	836	0	0	-218	224
EDP Gökskulla 3:33 med flera	D	0	0	0	-1 177	560	-617	-617	0	0	-1 177	560
EDP Fäxhult 1:33	D	0	0	0	0	204	204	204	0	0	0	204
Airport City etapp 5	P	0	830	830	0	44	44	874	0	44		
Enebacken 1, tomtförsäljning	S	0	0	0	-3 256	0	-3 256	-3 256	0	0	-3 256	0
Björrod Exploateringsområde (tomtåterköp)	S	0	0	0	0	6 525	6 525	6 525	0	0	0	6 525
Summa		-260	53 489	53 229	-199 114	15 884	-183 230	-130 001	-4 200	18 759	-194 977	25 220

Mark för bostäder

EDP Björrod Alberts Väg	D	0	0	0	-3 224	2 578	-646	-646	0	0	-3 224	2 578
EDP Säteriet (Förbo)	D	-3 173	2 822	-351	-101	160	59	-292	0	0	-101	160
EDP Wendelstrand (Bråta)	D	0	0	0	-442	316	-126	-126	0	0	-442	316
EDP Slamby	D	-400	400	0	-238	310	73	73	0	0	-238	310
EDP Hälsans hus	D	0	0	0	0	111	111	111	0	0	0	111
EDP Växthusen	D	-350	350	0	-151	351	200	200	0	0	-151	351
EDP Bostäder P-hus i Mölnlycke	D	-830	830	0	-330	182	-149	-149	0	0	-330	184
Bocköhalvön	P	0	2 000	2 000	0	1 432	1 432	3 432	0	2 713		
Enebacken 2	P	0	3 180	3 180	0	1 084	1 084	4 264	0	7 749		
Idrottsgatan Mölnlycke	P	-12 097	27 600	15 503	-170	27 940	27 770	43 273	-67 651	53 410		
Landvetter centrum	P	-20 000	5 300	-14 700	0	277	277	-14 423	-36 025	17 390		
Landvetter Södra	P	-3 600	33 800	30 200	-11 623	11 408	-215	29 985	-20 938	146 095		

¹ Status: Pågående=P, Slutredovisas= S, Delredovisas=D.

² EDP är en förkortning av exploatörsdriven detaljplan.

forts. från föregående sida

EXPLOATERING, tusen kronor

EXPLOATERINGSPROJEKT	Status ¹	Budget 2022			Utfall 2022			Avvikelse 2022	Bokslut 2022-12-31		Resultatföring 2022	
		Inkomst	Utgift	Netto	Inkomst	Utgift	Netto		Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift
Mark för bostäder fortsättning												
Landvetters Backa	D	0	0	0	0	1 359	1 359	1 359	0	47	-59 638	37 105
Solåsen Hindås	P	0	0	0	0	20	20	20	-14	1 487		
Strukturplan Mölnlycke centrum	S	-550	1 300	750	-450	223	-226	524	0	0	-522	976
Säteriet, särskilt boende	P	-977	2 219	1 242	0	656	656	1 898	-9 423	1 740		
Valborgs kulle	D	0	1 100	1 100	0	486	486	1 586	0	0	0	2 979
Hindås Trädgårdsstad	P	0	830	830	-530	958	427	1 257	-530	957		
Borgåsens förskola Landvetter	P	0	330	330	0	75	75	405	0	75		
Rävlanda Sanatorium	D	0	660	660	0	68	68	728	0	0	0	68
Slutredovisade områden	D	0	0	0	0	75	75	75	0	0	-1 670	1 016
Summa		-41 977	82 721	40 744	-17 258	50 068	32 811	73 555	-134 581	231 663	-66 316	46 155
Summa brutto		-42 237	136 210	93 973	-216 372	65 952	-150 419	-56 446	-138 781	250 422	-261 293	71 375
Summa netto			93 973			-150 419		-56 446		111 641		-189 919

¹ Status: Pågående=P, Slutredovisas= S, Delredovisas=D.

² EDP är en forkortning av exploatörsdriven detaljplan.

Kommunstyrelsen 2022

Här presenteras en sammanfattning av årets arbete och ett urval av årets händelser från de verksamheter som ingår i kommunstyrelsens ansvarsområden.

Året präglades inledningsvis av krisledning och beredskap med anledning av pandemin som tog fart igen och kort därefter Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina. Arbetet med skarpa händelser bedöms ha ökat förvaltningens förmåga att hantera samhällskriser och frågor kopplat till civilt försvar och befolkningsskydd har kommit upp på agendan i större utsträckning.

Krisledningens agerande under pandemin utvärderades under året av Kommunforskning i väst, som fastslog att kommunen hanterat konsekvenserna av pandemin väl och att en väl fungerande krisledning var en av huvudförklaringarna.

Ett intensivt valår

Den 11 september genomfördes de allmänna valen till riksdag, region och kommun. Härryda kommun ansvarar för att såväl förtidsröstning som röstning på valdag genomförs på ett smidigt och säkert sätt i kommunen. Många olika verksamheter arbetade inför och på valdagen med allt från transporter och iordningsställande av lokaler till städning, säkerhetsfrågor och kommunikation. Den övergripande samordningen kring valet sköttes av kansliet.

På valdagen arbetade sammanlagt 180 röstmottagare i kommunens 20 vallokaler. Valdeltagandet för riksdagsvalet i Härryda kommun uppgick till 88,9 procent, vilket är en

minskning med 1,9 procent från valet 2018. Antalet röstberättigade i kommunen för riksdagsvalet var 28 334 personer.

Översiktsplan klar för samråd

Arbetet med att ta fram en ny översiktsplan som ska ersätta den nuvarande från 2012, har pågått i olika former sedan 2020. I början av 2022 gjordes en nystart i processen under ledning av ett utskott, tillsatt av kommunstyrelsen. En översiktsplan är ett viktigt dokument som ligger till grund för utveckling och framtida bebyggelse i kommunen. Översiktsplanen redovisar på en övergripande nivå var och hur utveckling och bevarande av naturområden, företags- och industrimark, vägar och bostäder föreslås ske på lång sikt.

Färdiga samrådshandlingar togs fram i slutet av november. Under våren 2023 sker samråd kring förslaget, då inhämtas synpunkter från allmänhet, föreningar och myndigheter.

Flera byggprojekt avslutades

Ett av kommunens mål är att bostadsbyggande och övrig samhällsbyggnad ska ske i en takt som tillgodoser behoven vid en befolkningsökning om minst 1,5 procent per år. Förra året uppfylldes målet med råge genom att närmare 500 bostäder i framför allt flerbostadshus stod klara i bland annat Mölnlycke fabriker och Landvetter centrum.

Kopplad till detaljplanen för Mölnlycke fabriker anpassas också infrastrukturen i området. Bland annat har ett nytt torg på 3 000 kvm, Viola Gråstens plats, anlagts framför Wallenstam arena. Utformningen har inspirerats av Viola Gråsten som var en av 50-talets mest framgångsrika textiltformgivare och som arbetade som chefsdesigner vid Mölnlycke fabriker.

Under året färdigställdes även en gång- och cykelväg på 550 meter, mellan Strandvägen och Frökens udde i Mölnlycke.

Många exploatörsdrivna planer på gång

Under året startade flera exploatörsdrivna detaljplaner, det vill säga planer där externa exploatörer tar större ansvar för att själva leda och genomföra delar av detaljplanearbetet i samarbete med kommunen. Exempel är detaljplanen för logistiknavet Link 40, detaljplanen för en ny avfallsanläggning vid Fläskebo och detaljplan för Slamby med cirka 450 nya bostäder. Totalt är det tio exploatörsdrivna detaljplaner och 12 kommundrivna detaljplaner som tillsammans möjliggör för cirka 2 600 nya bostäder och cirka 500 000 kvm verksamhetsmark.

Läs mer om bostadsbyggandet på sidan 11.

Underhållsplan för kommunens lokaler

Samtliga förskolor och skolor i kommunen har inventerats och varje byggnad har fått en underhållsplan för de kommande tio åren. Planen beskriver bland annat när tak och ventilation behöver bytas eller när ommålning ska ske. Arbetet med underhållsplanerna skedde i brett

samarbete mellan kommunens fastighetsfunktion och sektorn för utbildning, kultur och fritid och kommer att leda till flera större renoveringar kommande år. Arbetet med underhållsplan fortsätter nu med andra byggnader som till exempel äldreboenden och idrottshallar.

Utveckling av välbesökt plats

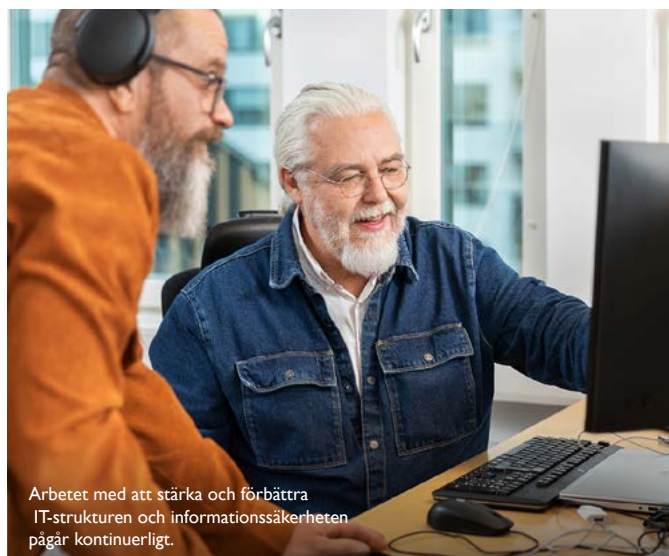
Råda Säteri, som ägs av Härryda kommun sedan 1970, är ett omtyckt och välbesökt utflyktsmål av såväl kommuninvånare som besökare från övriga Göteborgsregionen.

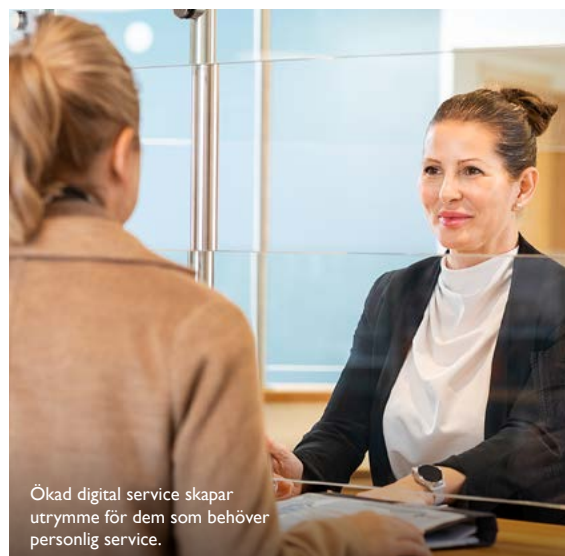
Fortsatt arbete mot en serviceorganisation

Härryda kommuns förhållningssätt inleddes med ”Varje dag gör vi mötet med Härryda kommun enkelt”. Implementeringen av förhållningssätt fortsätter i förvaltningen och det gör även arbetet med att bli en serviceorganisation.

Utvecklingen mot ökad service fortsätter att ha digitalisering i fokus. En ny webbplats med fokus på service, digital tillgänglighet och med ett tydligt användarfokus, lanserades i oktober. Genom ökad självservice och funktionalitet för att enklare följa sina ärenden minskar antalet telefonsamtal till kommunen, vilket skapar utrymme för ökat stöd åt dem som av olika skäl inte nyttjar den digitala servicen.

Arbetet med att stärka och förbättra IT-strukturen och informationssäkerheten pågår kontinuerligt.

Ökad digital service skapar utrymme för dem som behöver personlig service.

Ett exempel på utvecklingsarbete som pågår är att göra det tydligare och enklare att söka bygglov eller anmäla en förändring av ett hus. Under året har tre kortfilmer tagits fram för att guida invånare och företag genom bygglovsprocessen. Syftet är att öka förståelsen för vilken information kommunen behöver få in vid en ansökan, öka kvaliteten i ansökningarna samt få fler att ansöka via e-tjänsten. Detta ska sammantaget leda till snabbare handläggning och färre kompletteringar.

En säker och robust infrastruktur

Parallellt med ett mer digitalt arbetssätt och fler digitala tjänster pågår också ett kontinuerligt arbete med att stärka och förbättra IT-strukturen och kommunens informationssäkerhet. Det mer osäkra världsläget med risker för exempelvis dataintrång eller överbelastningsattacker spelar också in och gör att ett robust system blir allt viktigare. Under året infördes som exempel, en gemensam systemförvaltningsmodell för att på ett enhetligt sätt systemförvalta och hålla förvaltningens verksamhetssystem uppdaterade. Nya riktlinjer för IT-säkerhet har också tagits fram.

Hållbarhet med långsiktigt fokus

Hållbarhetsfrågorna är utpekade som strategiskt viktiga. För att kunna arbeta långsiktigt med en tydlig inriktning, har ett förslag till hållbarhetsstrategiskt program tagits fram. Programmet som ska gälla till 2035 ska beslutas av kommunfullmäktige och vara styrande för förvaltning och kommunalt ägda bolag.

Flera konkreta insatser på miljöområdet gjordes 2022, bland annat för att närma sig målet om att kommunens verksamheter ska vara fossiloberoende 2030. Arbetet har

genomförts för att minska utsläpp kopplat till fordon, fastigheter och måltider.

God hälsa och trygghet högt på agendan

Trygghet och hälsa är ett annat fokusområde inom kommunens hållbarhetsarbete och flera trygghetsskapande åtgärder genomfördes under året. Som exempel hölls en trygghetsvandring i Landvetter centrum där kommunala verksamheter tillsammans med polis, fastighetsägare och Västtrafik deltog.

Syftet var att tillsammans identifiera åtgärder och aktiviteter som främjar tryggheten, flera av dessa har redan genomförts.

Läs mer om hållbarhetsarbetet på sidan 13.

Exempel på andra insatser som genomförts är starten av kameraövervakning på några av kommunens skolor. Under året godkändes också ansökan om så kallade LOV3-åtgärder i Mölnlycke och Landvetter centrum vilket innebär att ordningsvakter nu patrullerar där.

Nummer nio i Sverige

Ett dynamiskt näringsliv är en förutsättning för en växande kommun och målet är högt satt – vi ska vara Sveriges bästa näringslivskommun. 2022 placerade sig Härryda på plats nio av landets 290 kommuner i Svenskt Näringslivs ranking av företagsklimatet, vilket är bäst i Göteborgsregionen.

Kommunens arbete utgår från det näringslivsstrategiska programmet fastslaget av kommunfullmäktige. Fokusområden för Härryda kommun är att arbeta med kompetensförsörjning, kommunens attraktionskraft, infrastruktur, markfrågan, företagsklimat och innovationskraft.

Läs mer om näringslivsarbetet på sidan 10. ■

Härryda kommuns resultat i brukarundersökningen "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?" var bland de 25 procent bästa i landet.

Välfärdsnämnden 2022

Här presenteras en sammanfattning av årets arbete och ett urval av årets händelser från de verksamheter som ingår i välfärdsnämndens ansvarsområden.

Året inleddes med en fortsatt stor smittspridning av covid-19. Hög sjukfrånvaro, hushållskarantän och vård av barn (vab) resulterade i ett mycket ansträngt personalläge i flera verksamheter. Bland annat gick personal från andra verksamheter in och vikarierade så att förskolor och skolor kunde hållas öppna. När myndigheternas restriktioner upphävdes i februari återgick verksamheterna gradvis till ett "normalläge", förutom inom vården och omsorgen där smittskyddsåtgärderna kvarstod enligt gällande rekommendationer.

Föreningslivet, som drabbats hårt under pandemin, tilldelades ett extra tillskott på fem miljoner kronor, där varje förening kunde söka upp till 150 000 kronor i återstartsbidrag.

Rysslands invasion av Ukraina aktiverade massflyktsdirektivet och sektorerna rustade sig för att bland annat erbjuda boenden och plats i förskolor och skolor. Den stora flyktingströmmen uteblev, men det nya säkerhetspolitiska läget ledde till en ökad beredskap hos sektorerna för olika scenarion.

Brister på Attendo Säteriet

Härryda kommuns första äldreboende i privat regi, Attendo Säteriet, öppnade i januari. Redan under våren fick socialtjänsten signaler om brister i verksamheten och genomförde en avtalsuppföljning. Uppföljningen bekräftade bristerna och bland annat infördes placeringsstopp på boendet. I augusti inkom Attendo, på uppdrag av kommunen, med en åtgärdsplan för hur bristerna skulle åtgärdas. Förvaltningen godkände

inte åtgärdsplanen utan bedömde att avtalet skulle sägas upp. I slutet av året avslutades avtalet och ett nytt tecknades som innebär att Attendo driver äldreboendet vidare inom ramen för kommunens valfrihetssystem.

Lagen om valfrihetssystem (LOV) för särskilt boende infördes 1 april.

Barnkonventionen på agendan

Barnkonventionen innebär att all kommunal verksamhet ska ha ett barnperspektiv. För att leda och samordna arbetet finns en barnrättssamordnare som ska driva barnrättsfrågan i förvaltningen. Under året fick chefer och medarbetare kunskap om barnkonventionen och förvaltningen arbetar allt mer med barnkonsekvensanalyser inför beslut som påverkar barn.

Ny stadiindelning och rektorsorganisation

Den politiska ambitionen är att Härryda kommun ska ha Sveriges bästa förskolor och skolor. Implementeringen fortsatte under året och en ny webbplats, Pedagog Härryda, skapades för att för att inspirera och kommunicera målbilden.

Till höstens terminsstart infördes en ny stadiindelning i grundskolorna enligt skollagens modell. Den nya stadiindelningen innebär bland annat att eleverna går hela mellanstadiet på samma skola. Samtidigt infördes en ny rektorsorganisation som ska öka stabiliteten och långsiktigheten i verksamheten. Så kallad problematisk skolfrånvaro är fortfarande en

Hulebäcksgymnasiet befäste sin ställning som en av de populäraste gymnasieskolorna i regionen.

högprioriterad fråga inom grundskolan och något bland annat närvaroteamet arbetar med.

Förskolor och skolor levererade goda resultat. Skolornas målnuppfyllelser var höga och förskoleverksamheten fick fina betyg av vårdnadshavarna. En stor andel förskollärare och lärare var behöriga och legitimerade.

Antalet barn i åldersgruppen 1–5 år i Landvetter minskade. I kombination med att Jensen Education startade en ny förskola i Landvetter Backa stängdes Hagens förskola.

Läs mer om Sveriges bästa skola 1–16 år på sidan 9.

Fler idrottsinriktningar på Hulebäcksgymnasiet

Hulebäcksgymnasiet befäste sin ställning som en av de populäraste gymnasieskolorna i regionen. Det breda programutbudet utökades med två nya idrottsprofiler i dels hockey, dels padel (erbjuds från hösten 2023). En annan programnyhet var att handels- och administrationsprogrammet ersattes av försäljnings- och serviceprogrammet som ger en yrkesexamen.

För att utveckla lärarrollen och öka erfarenhetsutbytet startade skolan en egen kompetensutveckling, ”kollektivt lärande”. Utvecklingsatsningen vänder sig till all personal i arbetslagen och leds av förstelärare.

Förbättringsarbeten och satsningar på välfärdsteknik

Härryda kommuns resultat i brukarundersökningen

”Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?” var

bland de 25 procent bästa i landet. Resultatet är ett av underlagen i den fortsatta utvecklingen av äldreomsorgen.

Inom hemtjänsten minskade personalkontinuiteten (genomsnittligt antal personal som hjälper brukaren under 14 dagar) från 16 till 14. Inom hela vård och omsorg infördes ”fast omsorgskontakt” som innebär att en utsedd medarbetare ansvarar för kontakten med brukare, anhöriga och sjukvård.

Satsningen på välfärdsteknik fortsatte och under året installerades trygghetssensorer på samtliga äldreboenden. Sensorerna kompletterar den fysiska tillsynen och kan larma om till exempel brukaren

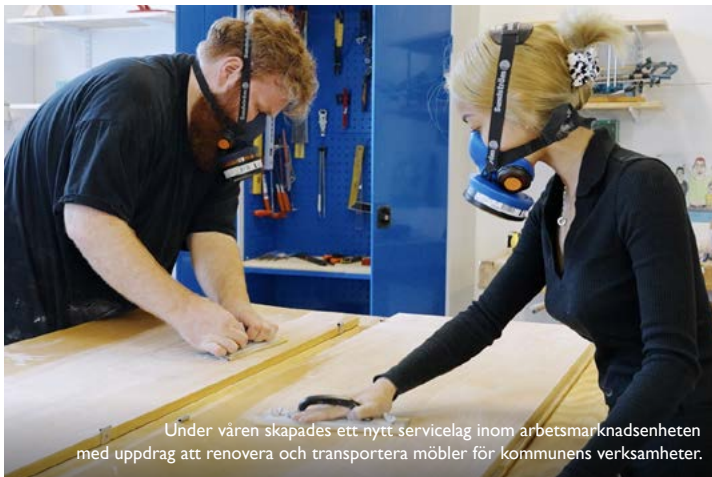
faller i sin lägenhet. Installationer påbörjades även på gruppboendestäder inom funktionsstöd. Inom hemtjänsten kan brukarna numera beställa matvaror digitalt och som ett led i införandet av digitala lås infördes även digitala medicinskåp.

I september arrangerade socialtjänsten tillsammans med föreningar och organisationer en seniorfestival på temat ”hälsa hela livet”. Ungefär 2 000 Härryda besökte minimämssan och tog del av föreläsningar och olika prova-på-aktiviteter i Mölnlycke kulturhus.

På Mölnlycke och Landvetter bibliotek ökade utlåningen under året men var fortfarande lägre än före pandemin.

Under våren skapades ett nytt servicelag inom arbetsmarknadsenheten med uppdrag att renovera och transportera möbler för kommunens verksamheter.

Studio Hindås – ny mötesplats för unga

I mars öppnade Studio Hindås i Hindås idrottshall. Mötesplatsen riktar sig till elever från årskurs sex upp till 18 år och följer samma koncept som Studio 11 i Mölnlycke, Studio 13 i Landvetter och Studio Rävlanda. Här erbjuds bland annat spel, matlagning och ”häng” flera gånger i veckan men också under lov. Enheten Fritid ungdom ansvarar för verksamheten som bygger mycket på ungdomarnas deltagande och önskemål. Under hösten flyttade Studio Rävlanda från lokaler i skolan till Gula villan där Rävlanda bibliotek huserar.

På Mölnlycke och Landvetter bibliotek ökade utlåningen under året men var fortfarande lägre än före pandemin. För biblioteken i Hindås och Rävlanda märktes ingen större skillnad. Antalet evenemangsbesökare ökade också men nådde inte heller upp till 2019-års siffror. Biljettköpen sker också senare än före pandemin.

Nytt servicelag och flera utvecklingsåtgärder

Härryda kommun strävar efter ett cirkulärt möbelflöde där möbler renoveras och återanvänds. Under våren skapades ett nytt servicelag inom arbetsmarknadsenheten med uppdrag att renovera och transportera möbler. Arbetsmarknadsenheten startade också upp en preredoberande verksamhet, ”ACTivera Härryda”.

Inom vuxenheten verksamhet skedde en genomlysning med syfte att bland annat förbättra arbetsmiljön men också granska kostnaderna för köpt vård. En utmaning inom verksamheten är att återfå kontakten med de brukare som man tappade under pandemin. Tillståndet för många av dem har försämrats under denna tid.

Verksamheten barn och familj sjösatte en ny organisation som ska skapa bättre förutsättningar för förbyggande arbete och

tidiga insatser. Inom funktionsstöd utbildades samtliga stödpedagoger i alternativt och kompletterande kommunikation (AKK). Kompetenshöjande insatser genomfördes också inom psykiatri-området.

Nya samarbeten över kommungränserna

I september öppnade en Mini-Mariamottagning i Mölndal som vänder sig till unga som har problem med alkohol, droger eller spel om pengar. Hit är ungdomar från Härryda kommun välkomna. Mottagningen drivs i samarbete med regionen och kommunerna Härryda, Mölndal, Stenungsund och Kungälv.

En ny modell för specialiserad palliativ vård i hemmet infördes under hösten. Modellen är gemensam för hela regionen och innebär att svårt sjuka patienter i livets slutskede kan erbjudas en omfattande och trygg vård i sin hemmiljö.

Från 1 oktober hanteras dödsbohandläggningen i Härryda, Lerum och Partille av Mölndals stad. Syftet med samverkan är att öka kvaliteten och tillgängligheten.

Kompetensförsörjning – en stor utmaning

Under året genomfördes en ny satsning på omsorgshandledare med uppdrag att handleda sommarvikarier samt att ge vårdpersonal stöd i utmanande brukarärenden. Svårigheter att rekrytera personal med rätt kompetens samt arbetsbelastningen som kommer av att det saknas utbildad personal är fortfarande en stor utmaning inom socialtjänsten. Även inom sektorn för utbildning, kultur och fritid har det varit svårt att rekrytera till exempel förskollärare och lärare inom fritidshem, matematik och slöjd.

Den stora smittspridningen av covid-19 och dess konsekvenser i början av året visade tydligt på sårbarheten i personalförsörjningen när många verksamheter drabbas på samma gång. ■

Förbo AB

Siffror i sammandrag, mnkr	2022	2021
Intäkter	617,0	574,5
Kostnader	-486,0	-481,6
Resultat före bokslutsdispositioner	131,0	92,9
Tillgångarnas värde	3 712,1	3 593,6
Investering	245,8	233,5
Soliditet, procent	33,6	33,0
Direktavkastning marknadsvärde, procent	3,8	3,5
Ägarandel, procent	42,0	42,0
Antal årsarbetare	69	67

Finansiell analys

Resultat efter finansiella poster uppgick till 131 mnkr för perioden, vilket är 33 mnkr bättre än plan. Hyresförhandlingen innebar en hyreshöjning med 1,8 procent från 1 februari. Hyresnivån för bostadslägenheter uppgick i genomsnitt till 1 237 kr per kvm. Låneportföljen har en genomsnittlig räntebindningstid på 2,1 år och 62 procent har en räntebindning på kortare tid än ett år. Snitträntan i portföljen uppgick till 2,4 procent vid årsskiftet och likvida medel och utnyttjade checkkrediter till 65 mnkr per 2022-12-31.

förbo

Uppdragsbeskrivning

Bolaget ägs av Härryda (42,0 %), Kungälv (9,0%) och Lerums (21,4 %) kommuner samt Mölndals stad (27,6%). Bolagets uppdrag är att främja ägarkommunernas bostadsförsörjning. Verksamheten ska bedrivas affärsmässigt och med möjlighet till boendeinflytande, förenat med ett etisk, miljömässigt och socialt ansvarstagande. I stort sett hela beståndet är bostäder och specialbostäder.

Under perioden har fastighetsunderhåll motsvarande 247 mnkr utförts och 2 mnkr har investerats i nyproduktion.

I ägardirektiven har kommunerna angivit tre ekonomiska mål som innebär att direktavkastningen ska uppgå till minst 3,5 procent, soliditeten ska vara minst 20 procent samt att konkurrenskraftiga hyror i Göteborgsregionen ska eftersträvas. ■

Härryda Energi AB

Siffror i sammandrag, mnkr	2022	2021
Intäkter	150,2	143,9
Kostnader	-118,1	111,9
Resultat före bokslutsdispositioner	32,0	32,0
Tillgångarnas värde	551,4	566,8
Investering	51,0	43
Soliditet, procent	41,8	36
Ägarandel, procent	100,0	100
Antal årsarbetare	38	36

Finansiell analys

Resultatet före bokslutsdispositioner uppgick till 32 mnkr, vilket är 12 mnkr högre än budget. Den positiva avvikelser består främst av ökade anslutningsavgifter där bolaget haft ett antal stora nyanslutningar under året samt en fortsatt ökning av anslutningar för solceller och elbilsladdning i kommunen. Ökningen av företagskunder har även bidragit till högre tariffintäkter än budgeterat. Eldistributionen uppgick till 313,7 GWh, en nivå som är 11,7 GWh under medel de senaste fem åren. Investeringarna för året uppgick till 51 mnkr.

Uppdragsbeskrivning

Härryda Energi är ett av Härryda kommun, helägt bolag som har till uppgift att distribuera ledningsbunden energi inom kommunens område. I uppdraget ingår även att tillhandahålla elförsäljning, vilket sker i dotterbolaget i Härryda Energi Elhandel AB.

Härryda Energi arbetar kontinuerligt med uppföljning och planering av kommande investeringar. I bolagets flerårsplan finns ett mål för en ökad soliditet samt att fortsatt bibehålla nuvarande skuldsättningsgrad genom att finansiera investeringarna utan upptagande av nya lån. Aktieutdelning till Härryda kommun uppgick till 1,2 mnkr. För 2022 bedömer bolaget att målen för god ekonomisk hushållning uppfyllts. ■

Landvetter Södra Utveckling AB

Siffror i sammandrag, mnkr	2022	2021
Intäkter	6,5	5,7
Kostnader	-6,5	-5,7
Resultat före bokslutsdispositioner	0,0	0,0
Tillgångarnas värde	2,4	1,6
Investering	0,0	0,0
Soliditet, procent	37,0	56
Ägarandel, procent	100,0	100
Antal årsarbetare*	3	3

*Inhyrda från Härryda kommun.
VD, marknadsansvarig och projektledare.

Finansiell analys

Bolaget har ett avtal med kommunen som reglerar köp av tjänster för projektet Landvetter Södra. Syfte är inte att bolaget ska bereda vinst åt aktieägaren och finansieringsmodellen innebär att Härryda kommun betalar arvode för faktiska kostnader. Ett nollresultat redovisas för 2022 vilket är enligt budget. Soliditeten har under 2022 minskat

landvetter södra UTVECKLING

Uppdragsbeskrivning

Bolagets övergripande syfte är att planera och förverkliga en ny hållbar stad inom kommunen, kallad Landvetter Södra. Etableringen av Landvetter Södra är av central betydelse för kommunens långsiktiga utveckling. Den nya hållbara staden ska rymma minst 25 000 invånare.

till 37 procent, jämfört med föregående år då den var på 56 procent. Minskningen beror på högre summa kortfristiga skulder i bokslutet för 2022.

Under året har ingen investering utförts. ■

Härryda Vatten och Avfall AB

Siffror i sammandrag, mnkr	2022	2021
Intäkter	134,4	117,8
Kostnader	-130,0	-122,3
Resultat före bokslutsdispositioner	4,4	-4,4
Tillgångarnas värde	1 050,1	859
Investering	219,8	849
Soliditet, procent	14	17
Ägarandel, procent	100,0	100
Antal årsarbetare	29	26

Finansiell analys

Bolagets omsättning 2022 uppgick till 124,1 mnkr efter reglering mot resultatfonder. Redovisat resultat efter finansiella poster uppgick till 4,5 mnkr. Under 2021 fanns ingen resultatfond avseende avfallsverksamheten varpå 2021 års underskott belastade eget kapital. Bolagets resultat 2022 före resultatreglering uppgick till 13,1 mnkr, varav 4,5 mnkr har justerats mot eget kapital och resterande överskott har reglerats mot resultatfonder. Efter bokslut uppgår resultatfond för avfall till 0,1 mnkr och för VA-kollektivet till 8,5 mnkr.

HÄRRYDA VATTEN OCH AVFALL

Uppdragsbeskrivning

Bolagets övergripande syfte är att med beprövad teknik och optimalt resursutnyttjande svara för vatten- och avfallsverksamhet enligt lagen om allmänna vattentjänster. Bolaget ansvarar också för kommunens avfallshantering enligt miljöbalken.

Kommunfullmäktige beslutade 2022 om nya vatten- och renhållningstaxor för 2023. Ökningen av VA-taxan beror främst på pågående omfattande investeringar för att möjliggöra nya exploateringar i kommunen. Bruttoinvesteringar uppgick till 220 mnkr varav 180 mnkr för färdigställande av överföringsledning mellan Landvetter och Hindås och byggnation av nytt vattenverk i Hindås. Inkomster för anläggningsavgifter uppgick till 13,7 mnkr. ■

Begreppsförklaring för räkenskaper och ekonomisk ställning

Anläggningstillgångar

Fast och lös egendom som kommunen stadigvarande innehar, exempelvis värdepapper, fastigheter och anläggningar.

Avskrivningar

Avskrivning innebär att det bokförda värdet av en anläggningstillgång minskas. De sker enligt planmässig värdeminskning till följd av ålder och förslitning.

Avsättningar

Avsättningar är en ekonomisk förpliktelse vars belopp eller förfallotidpunkt inte är helt bestämd.

Balanskrav

Kommunsektorns balanskrav innebär att kommuner och regioner ska upprätta budgeten för nästa kalenderår så att intäkterna överstiger kostnaderna.

Balansräkning

Visar den ekonomiska ställningen vid årets slut fördelad på tillgångar och skulder.

Driftredovisning

Redovisar utfallet av kostnader och intäkter för den löpande verksamheten under året jämfört med budget.

Eget kapital

Skillnaden mellan tillgångar och skulder, det vill säga den del som finansierats av egna resultat.

Kassaflödesanalys

Beskriver hur årets drift-, investerings- och låneverksamhet påverkar rörelsekapitalet.

Finansnetto

Skillnaden mellan finansiella intäkter och kostnader, huvudsakligen räntor.

Investeringsredovisning

Beskriver hur investeringsutgifter under året fördelat sig på olika sektorer, jämfört med budget.

Komponentredovisning

Avskrivningstiden för en anläggningstillgång ska spegla hur tillgångars värde och/eller servicepotential successivt förbrukas. För betydande komponenter måste skillnader i förbrukning och nyttjandeperioder beaktas. Det innebär exempelvis att en fastighet delas upp i flera betydande komponenter, exempel fastighetens stomme, med olika avskrivningstider.

Koncernredovisning

En koncernredovisning är en redovisning för ett moderföretag (i detta fall Härryda kommun) och dess dotterföretag sammanställs som om dessa vore en enda ekonomisk enhet. De koncerninterna transaktionerna mellan tas bort. En koncernredovisning innehåller en förvaltningsberättelse, en balansräkning, en resultaträkning, en kassaflödesanalys samt noter.

Kortfristiga skulder

Lån och övriga skulder med en löptid på ett år eller kortare.

Likviditet

Beskriver betalningsberedskapen på kort sikt, exempelvis kassa och bankmedel.

Långfristiga skulder

Lån och övriga skulder med löptid längre än ett år.

Nettoinvestering

Investeringsutgifter minus investeringsinkomster.

Omsättningstillgångar

Tillgångar som inte är avsedda för stadigvarande bruk eller innehav är omsättningstillgångar, till exempel likvida medel och kortfristiga fordringar.

Periodisering

Fördelning av kostnader och intäkter som ska belasta det år de tillhör.

Resultaträkning

En sammanfattning av årets kostnader och intäkter och visar årets resultat.

Skatteintäktsutveckling

Utveckling av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning.

Självfinansieringsgrad

Visar hur mycket av årets investeringar som finansieras med egna medel.

Soliditet

Avspeglar kommunens finansiella styrka på lång sikt. Soliditeten är eget kapital satt i relation till de totala tillgångarna.

Revisorerna i Härryda kommun

2023-04-11

Till
Fullmäktige i Härryda kommun
organisationsnummer 212000 - 1264

Revisionsberättelse för år 2022

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar och genom utsedda lekmannarevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag. Granskningen av kommunen har utförts av sakkunniga från PwC som biträder revisorerna.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan "Revisorernas redogörelse för år 2022".

Vi bedömer att kommunstyrelsen, välfärdsnämnden, miljö- och bygglovsnämnden, nämnden för överförmyndare i samverkan och beredningen för framtidens välfärd och samhällsutveckling har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna inte är rättvisande med anledning av hantering av pensionsredovisningen. Kommunen avviker mot lag (LKBR 5 kap 4 §) då de redovisar sina pensionsförpliktelser enligt den sk fullfundsmodellen, dvs hela pensionsförpliktelsen redovisas som en avsättning i balansräkning. Påverkan på balansräkningen är materiell då 534,5 mnkr är uppbokade som en avsättning.

Vi bedömer att kommunstyrelsens interna kontroll inte har varit helt tillräcklig. Granskning av hur bisysslor hanteras har visat på stora brister samtidigt som uppföljning av tidigare

A series of handwritten signatures in blue ink, likely representing the auditors and the municipal council.

granskningar av inköp och upphandling samt intern kontroll i löneprocessen visar att inte helt tillräckliga åtgärder vidtagits.

Vi bedömer att välfärdsnämndens, miljö- och bygglovsnämndens, nämnden för överförmyndare i samverkans och beredningen för framtidens välfärd och samhällsutvecklings interna kontroll har varit tillräcklig.

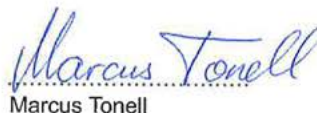
Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse, nämnder och beredningar samt de enskilda ledamöterna i dessa organ.

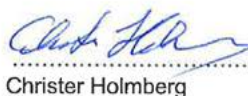
Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2022.

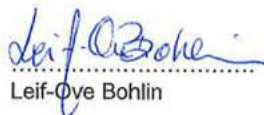
Mölnlycke 2023-04-11

Ingegerd Helén

Marcus Tonell

Mats Eskilson

Christer Holmberg

Leif-Ove Bohlin

Ing-Britt Magnusson

Bengt Sandén

Bilagor

Till revisionsberättelsen hör bilagorna

- Revisorernas redogörelse för år 2022, bilaga 1
- Revisionsrapport Granskning av årsredovisning 2022, bilaga 2
- Revisionsrapport Granskning av god ekonomisk hushållning 2022, bilaga 3
- Revisionsrapport Grundläggande granskning 2022, bilaga 4

- Revisionsrapport Uppföljning av granskningar genomförda år 2020, bilaga 5-6
- Revisionsrapporter tidigare överlämnade (bilaga 7-9 avseende Digitalisering i grundskolan, Bisysslor samt Förstudie välfärdsbrott)
- Revisionsberättelse Landvetter Södra Utveckling AB, bilaga 10
- Granskningsrapport Landvetter Södra AB, bilaga 11
- Revisionsrapport Härryda Vatten och Avfall AB, bilaga 12
- Granskningsrapport Härryda Vatten och Avfall AB, bilaga 13
- Revisionsberättelse Förbo, bilaga 14
- Granskningsrapport Förbo, bilaga 15

LOB [Signature] H [Signature] B. [Signature] MF

Årsredovisningen
är kommunstyrelsens rapport till
kommunfullmäktige för verksamhetsåret 2022.

Den vänder sig också till
kommuninvånare, kreditgivare, leverantörer och
andra offentliga myndigheter.

Mer information på harryda.se

Tidigare årsredovisningar, verksamhetsberättelser, miljöbokslut, nyckeltal,
bolagens årsredovisningar med mera finns publicerat på:
harryda.se

Form och layout:

Format

Foto:

Anna Sigvardsson

Anna Bramsved

Ulf Magnusson

Katja Kircher, Mostphotos

Källtorps bygg

Phia Bergdahl, Scandinav

Peter Holgersson, Bildbyrån

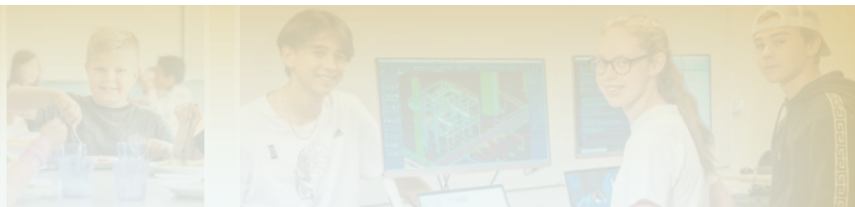
Härryda Energi

Härryda kommun

Förbo

Jan Kwarnmark

2023

**En kortversion av
årsredovisningen skickas ut
till alla hushåll och företag
i Härryda kommun.**

Härryda kommun | 435 80 Mölnlycke | 031-724 61 00
kommun@harryda.se
facebook.com/harrydakommun
harryda.se